

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省陸

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Giá bán lẻ 0 + 05 Đồi nhân 0 + 20 (timbres)

LỜI RAO CẦN KÍP

Lời cho chủ-khán-quan rõ. Quán nhứt tỉnh LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN không có can dự chi với nhà hàng LỤC-TỈNH-KHÁCH-SẠN ở ngang nhà gẫy xe lửa Mỹ-tho. Ai muốn viết thư cho Bồn-quản LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN thì phải để cho phân minh như vậy:

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN, SỐ 121, đường Boulevard Charner, SAIGON

PUBLICITE ANNONCES LEGALES ET JUDICIAIRES

Le centimetre de hauteur sur 0.005 de large 1580
La decoupe des lignes est calculee a raison de 5 centimetre quel que soit le caractere employe.

BỐ-CÁO

Những lời rao vặt được báo bán, nếu gửi thư đến Bồn quản thì Bồn quản sẽ gửi cho một cái báo để giá phân minh.

MIÁ BÁN NHỰT-TRÌNH
ĐỒNG-ĐƯỜNG VÀ CÁC THUỐC ĐỊA LANGSA

12 tháng	6 00
6 tháng	4 00
3 tháng	2 00

GIÁ BÁN NHỰT-TRÌNH
CÁC NƯỚC NGOÀI QUẾ

12 tháng	20 Fr. 00
--------------------	-----------

MỤC LỤC

- 1- 40 CHU CHIẾN TRANH TÂN VĂN.
- 2- KINH CHIẾN SỰ CHIẾN TRANH
- 3- 1000 TRUYỆN
- 4- 10 PHỤ THÌ CA
- 5- HỌC PHẢI LẬP
- 6- THỂ LẬP HẾT-QUAN HẾT VÀ KHINH
- 7- LES VOYAGES DE GULLIVER A LILLIPUT
- 8- CÚC THƯỜNG HAI
- 9- THƯỜNG SỬ - Đông-Dương - Âu-Châu - Các-Đông
- 10- KHẸN LÊN ĐỨC KAISSER
- 11- TỰ ĐO ĐIỂN HẠNH
- 12- CÔNG VÀ LỢI LỰC LỰC
- 13- TÂN HỮU SỬ
- 14- KHÁN QUÂN

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LƯA

Giá bạc kho nhà nước . . . 21 Fr.
Giá mua 12 88 kil. chỉ (10) nhà máy Cholon (bao thuế) tại 12 25 Fr. 00 25

ÂU-CHÂU CHIẾN TRANH TÂN VĂN

(Nouvelles de la Guerre)

Communiqués

(TÈ NGÀY 9 ĐẾN 15 JUN 1915)

Trận mạc cứ đánh như cuồng trong miền Arras, song binh ta càng tấn nhiều, quân ta chiếm được thành đồn ngạnh tại bất trận đó, chẳng xe lửa Souchez, một lo đường kiến bề phía bắc tại nơi ấy, và tấn đến đại lo Arras qua Lille. Binh ta cũng chiếm gần hết làng Neuville Saint-Vaast song quân Đức còn giữ được một phần. Ta lấy tại đó 80 mun bị, súng ống và thuốc đạn vô số.

Trong miền rầy Touvent binh ta lần hàng ngũ quân Đức bề dài theo đường trên 2 ngàn thước, bề thêm một ngàn thước. Đường trận Saissions Reims binh ta cũng thắng và lấy được ba hàng hào-lũy theo bề rừng Leprette.

Nhiều phi-công đồng-minh ném trái phá trên xưởng Hermet gần kinh-đô Bruxelles, làm hư một phi thuyền và 5 cái máy bay. Trong tuần này quân Đức cũng còn mất một cái khi-cứ và hai cái máy bay tại Bỉ-ly-Quốc.

Tại biển bắc, hai chiếc ngư-lôi Hồng-mao bị tàu lặn Đức đâm chìm. Song tàu Hồng-mao bắn một chiếc tàu lặn Đức phải chìm.

Bén đường trận Nga, Đồng-minh ta thông tin rằng đã đánh được nhiều trận tại miền Chavli, phía bắc sông Niemen. Trong miền Galicie, địa thế không đổi bao nhiêu. Những tin về trận mạc trong miền ấy nói lộn xộn không rõ, là quân Áo-đức khời chiến, lại vì có nhiều quân hậu tiếp, mà binh Nga cứ hung bạo và tấn một hai chỗ. Xem trong các cuộc thi quân nghịch ta tới nay không đáng cuộc nào cho đáng.

Tại giới đất Gallipoli, ta tu bổ các chỗ đã đánh lấy đặng, và sửa sửa khời chiến nữa.

Nga từng Đức bị hai tàu-pha ngư-lôi tại biển Bosphore phải chạy về đê hư nhiều, lại một chiếc ngư-lôi Áo bị chìm trong phá Dardanelles.

Binh Serbe và Montenegro chiếm đặng mười làng trong xứ Albania và sửa sửa kho đến đánh thành Durazzo là kinh-đô xứ ấy.

Binh Ý đã lấy thành Montalcone cách xa 32 ngàn thước thành Trieste và các nông cao kiến bề thị thành ấy. Có một khi cầu liên trải phá tại kinh-thành Fiune của Áo, song phải phá hóa, phi công và các ban bị bắt giam ngục. Tàu ngư lôi Áo chạy ra cửa Trieste bị tàu lặn Ý đâm chìm.

TÂN-CHẤT SỬ

CHIẾN-TRANH ÂU-CHÂU

(Les modes de combat modernes)

Cuộc chiến-tranh Âu-châu ngày nay, có thể chia ra làm ba tánh chất: 1° Đánh nhau ở trên bộ — 2° Đánh nhau ở dưới biển — 3° Đánh nhau ở trên không.

Cách đánh nhau ở trên không, tuy rất là lanh-lẻ, song chẳng qua là một sự chiến-tranh hoạt-động, để giúp-đỡ quân ta, và phá-hại quân giặc mà thôi; chứ không phải là cái chủ-lực về việc giao-chiến. Nay nên các bay-liện ở trên không, khi dùng được cho một việc xem xét tình-hình và địa-thể quân giặc, phá-hại những nhà-cửa của giặc và dọa-dẫm những đàn các làng, đặng giúp cho mau tới được cái mục-dịch giao-chiến. Vậy thì dùng máy bay để mà giúp việc, chứ không phải dùng máy-bay để mà thành-công được.

Cách đánh nhau ở trên bộ, thì hiện-bay-giờ thuộc-đạn mỗi ngày một trở lại, sự phòng-bị cũng mỗi ngày một thêm nhiều cách. Những mưu-kẻ, ngày-trường và những công-việc lập-trận-mạc; nao pháo-đài, nao đồn-lũy nao hầm-hố, nao thê-quan; lại còn sức hung-cường của linh-kị-mã, lòng nhện-cương của linh-kị-mã, lòng nhện-cương của linh-kị-mã; hàng quân đứng đái kê mà ngăn đặng, tiếng súng vang xa hai-mươi-kilô-mét; mà những đê-vật-tai, những quan-tiếp-tung ở đàng sau, đều nhờ có các đường xe-lửa, khắp cả trong nước. Cứ hiện-tượng mà nói, thì cách đánh-nhau ở trên bộ đó làm cái chủ-lực cho việc chiến-tranh.

Nhưng cái vòng giới-hạn của các nước giao-chiến ngày nay, mở-mang rất rộng; cái mỗi cạnh-tranh, chẳng những là mỗi gươm-viên đạn ở chỗ chiến-trường, lại quan-hệ cả đến những tài-chính trong một thế-giới.

Vậy, muốn cầm cái quyền chủ-tể trong việc chiến-tranh, mà sai-khiến các nước, xảy-vấn cuộc đời, nếu không có hai-chiến thì làm sao nói? Ta thử mở địa-đồ mà xem tình-thế của biển thuộc về những nước giao-chiến ngày nay:

Hải-quân nước Đức, chia làm hai bộ: Ba-la-dích (*mer Baltique*) và Bắc-hải (*mer du Nord*); mà chỗ hiểm-yếu như là cửa-biển Kê-nô-lư (*Kiel*) ở Ba-la-dích, và cửa-biển Ủy-liêm-hải-vân ở Bắc-Hải. Nhưng ở Ba-la-dích, thì bị nước Nga kiểm-chè, mà Bắc-Hải thì lại bị vây hãm ở trong phạm-vi nước Anh. Hải-quân nước Đức ngày nay, tí như con cá lội ở trong vũng biển, phải hàng một-đôi khi đem tàu-lặng phá-hại được những tàu các nước, nhưng cái chủ-quyền ở trên mặt biển, thì người khác đã chiếm-cửu mất rồi, tài nào mà tránh khỏi được những cơ bị-hãm, thiệt là một sự nguy-hiểm lớn cho người Đức đó!

Hải-quân nước Áo, dựa vào hải-quân nước Đức, theo đường biển A-đác-ly-a (*mer Adriatique*) ra Địa-trung-Hải (*mer Méditerranée*), để làm cái thế-vòng-quanh chông với nước cựu-chiến. Ông Ti-tư-mạch (*Bismark*), ngày xưa có lập ra cái hội "Đức-Việt-Áo Đổng-minh" cũng vì lẽ ấy. Nhưng nước Việt bay giờ đã nhập đặng với Pháp-Anh-Nga rồi, thì có thể làm cho hải-quân Đức-Áo, ở biển A-đác-ly-a, phải ngăn-trở. Hoàng-chi ngày nay nước Anh đã thâu cho hải-quân Nga ra mặt Bắc-hải (*Mer noire*), thì xứ Quân-sĩ-dân-đình (*Constantinople*), cũng về tay người Nga, lại có thể đem hải-quân mà kiểm-chè biển Ai-cám (*Mer Egée*) và Địa-trung-hải. Và lại nước Anh vốn là há-vương ở mặt biển, hiệp cả tàu chiến Pháp và Ý ở Địa-trung-hải, đặng mà cùng nhau đánh với Đức, thiệt là khiến cho mưu kế của ông Ti-tư-mạch nước Đức, lo liệu trong mấy mươi năm, nay đã dùng công mà mất cả. Chẳng mấy khi mà thấy Đức phải bị-hãm ở trong mấy vòng quàng vậy; xem như quân Đổng-minh mới rời tháng trận ở eo-biển Đạt-đạt-nô (*Dardanelles*) thì đủ rõ.

Vậy chặc rằng lòng-kết cuộc chiến-tranh ngày nay, ít rồi Anh là một nước có chủ-quyền ở mặt biển, hiệp lại với quân Đổng-minh, bắt quân giặc phải chịu hàng. Ngày-sau hải-quân các nước,

chia nhau từng mặt, thì quan hệ cho việc chiến-trì bề dài đường nào! Cái mục-dịch của vua Đai-bi-đắc (*Pierre le Grand*), nước Nga, vẫn có ý muốn mở-mang lợi quyền ở mặt biển, vậy nên trong lòng không một ngày nào quên được biển Bắc-hải ở xứ Quân-sĩ-dân-đình; năm 1695, nhưn lúc quân Thổ đánh với quân Áo, cướp lấy biển A-tóc-phi (*Mer d'Azov*). Từ ấy về sau, cái chính-sách định mở mang mặt biển, thiệt là hết sức; mượn tay người Thổ mà cướp được một giải về phía bắc Bắc-hải. Sau lại sửa-sang đường xe-lửa ở Tây-bà-lỵ-a (*Sibérie*), đi qua một vòng đất lớn hoang rậm, đặng mà sang cửa biển Bả-xây-uy (*Vladivostok*) và cửa biển Đại-hiền (*Ta-liên-Vân*), ở Thái-bình-dương (*Océan Pacifique*). Xét về công việc mở mang mặt biển của nước Nga về phía đông, còn nước Anh, phía đông, còn nước Đức, phía tây, còn nước Nga về phía đông, chưa được hoàn-toàn.

Từ khi có việc chiến-tranh thì cái mục-dịch của Nga, kể đã mấy trăm năm nay, bây giờ mới mới tới được; sau này thành ra một cái thời-dại hải-quân Pháp, Anh, Nga, Nhật, liên-hiệp với nhau, đặng giữ lấy quyền xoay-vấn thế-giới. May như đó mà cái tai và của loài người, hết được chằng, cái mỗi cạnh-tranh về sự chiến-tranh, nhưn đó mà thôi được chăng! Đều đó ta cũng chưa dám chắc đặng.

Than ôi! Sự chiến-tranh Âu-châu, mỗi ngày một ngạt! Máy bay ròn-rực thì chim chóc cũng thất-chính; quân giặc xông phá thì cỏ-cây cũng văng-rụng; sóng đôn đập cửa biển, kinh-như mặt trời; súng nổ từ bề rậm rã, kê-khuyến giết-minh! Phàm đã gọi là loài người đứng ở trong cái trường cạnh-tranh dữ-ợn này, gặp bởi Âu-châu binh cách ngày nay, cũng nên mở lớn cơn mắt ra, đặng mà xem xét, có nghĩ lấy cái đạo sanh-tôn.

Tiểu-Đầu.

HƯỚNG TRUYỀN

Tình sâu-thâm trong cuộc chiến-tranh
Les traditions de la guerre

Quan Nguyễn-sơn quyền kì-hình nước Nga, là ông Chiết-nhi-ba-gia, nhưn vì chiến trận lâu ngày, khổ nhưn thành binh, đến lợi Hồng-thập-ly ở Láp-đéc, cầu được. Trong lúc năm huấn một mình, nghĩ tới các sự mình đã gặp ở trong cuộc chiến-tranh, nhiều điều kỳ-ngộ, nghĩ là truyện ông Méc-cáp-y-nhi, là một sự rất đáng thương xót và làm cảm-động lòng người ta làm.

Ông Chiết-nhi-ba-gia kể lại như sau này: "Lúc trước, các đại kì binh ta, đặng đi sông Ti-cư-la-pít đặng mà đi-thăm tình-hình quân giặc. Hôm đó, ông quân trung quân ta, là Méc-cáp-y-nhi, đem 17 tên lính, đánh ngựa lên đường; đặng đi lòng-bung-bung lên rồi, không để rằng mình đã vào đến đất giặc. Khi đi tới đê Phi-liết-ti-ka, chợt nghe tiếng ngựa lại vang-vang bên tai, ngó thấy người vài đăm bụi bay mù-mịt; với-vàng lên gờ cao, bắt ông-dùng mõ xuống, thấy một loài quân sư đặng-lính quân ta. Ông Méc-cáp-y-nhi lại tức-truyền khải-biêu cho quân mình nắm tay vào trong bụi rậm; rồi quân giặc đến gần rồi bắt thành lính, sáng hiện nổi lên một lượt, đơm rui như mưa xuống. Quân giặc sơ-hai thất vía, lấy tay ngựa chạy về cho mau.

Ông Méc-cáp-y-nhi thứ nhất, đem quân đuổi theo. Cách vài dặm-trong, bắt được súng-dòng ngựa-xe của quân-giặc bỏ lại giữa đường nhiều lắm, lại vô một cái thầy chết. Người chết ấy ngó mặt-mũi đầy-đạn, túi đồ ba-mươi, thiệt là một người tốt-trai. Lời hỏi-sao mà, thì là một người quân quân quân giặc; xét trong túi áo, thấy có một cuốn sách, chỉ chép đủ các sự quân cơ rồi là chiến-thắng và sai cái phong-thẻ riêng của."

Ông Méc-cáp-y-nhi đem một cỗ phong-thẻ ấy ra, đặng đưa mình vào ngựa mà đọc thề: đọc chưa hết lời, bỗng-lung một-hở ra như tim, nước mắt ròng-ròng, thổ-thở chẳng thôi, than lên một tiếng, rồi với-vàng đem cuốn-đạo-độ và phong-thẻ ấy giấu vào túi áo mình, không cho ai xem. Vì cái thư ấy là thư của một người con-gai nhàn-ngai với người trường-giác ấy. Trong họ tinh-thế thâm-thường, nao những là: lòng mong-mỏi xỏ-xa, nói ra không hết; một về chần-kinh, sẵn tài nam-canh; thì phàm báo trời an-cứ, thường người an-giò năm xưa; một bức học-bổng, hai hàng giọt-góc; biết tinh-lang trong-mộng hua ra đóm-đóm bên sông."

Đến khi xong quân ấy ra mặt trời, thì thấy một tảng bụi vì cơn sấm như chầm, chạy rầy, không thể nao cầm được bung cơn-thương.

Ông Méc-cáp-y-nhi đã thề trên xong rồi, đem binh ra ngoài trại-quân, một mặt chỉ gờ cao, chấp-phủ cò gai, để chôn xác người trường tử trận ấy.

Ông lấy một cái mũm-hoa, bỏ thay-chết; lại cỡi ào-chiến của mình mà đạp cho, rồi hội cả quân-sĩ trong trận, để lui phong-viêng, chú xin Đức Chúa Trời-đấng quân chi-linh, người chết được thăng Thiên-đàng. Trước mà cầm một cái chữ-thầy để yên-tử linh-hồn, xung-quanh treo những tràng-hoa để tỏ lòng kính-trong.

Đỗ-tiên-Hồ.

Vua Albert 1° là đứng vì trường

Vua Bỉ-ly-Quốc hiền-thần vì nước nhà mà dấn giặc, này cho đặng toàn công thắng trận. Người phàm công tưởng sĩ-minh, thì người cả tiếng rằng: Ta thấy thấy thấy đờ máu ra đánh quân nghịch mà binh vực quốc hương ta.

Vua Albert vừa 31 tuổi, gan đăm vô song. Người tức vì năm 1909, thường ra đợc bao Âu-châu. Mỗi bữa sớm mai, thì người ấy, thì xem báo chương trước mặt; người thông nghĩ họa học làm, nên là học học, người đặng lo làm một quyển sách vô-từ-viên-diễn-tin. Ấy là một sự xứng đợc vương. Người thông đến đứng trận công, nhưn binh lính vậy, lại chia với chia luôn công quân mình; hoàng-hàng cũng đứng lên nhưn chiến trường giup đợc xem sách lịch để thông lịch.

Vua và hoàng-hàng Bỉ-ly là hai vị đặng kính là chừng nào!

LE COIN DES POÈTES

(Từ phú thi ca)
Bi buồn ghe
Chỉ bàng đanh chiếc than loan,
Chuyện lầy nghề buồn đạo kiếp phan...

ĐỨC PHẢI LẠY

(L'Allemagne et genoux)
(Tiếp theo)
Biên Ba-la-dích

Vì dấu nước Nga thì phân trung
lập với nước Đức đi nữa, vì dấu
nước Đức trong với nhau đi nữa...

đồng. Hiên giá gạo lúa trong nước
có miền làm mà việc ngoại giao thì
hội đồng. Nơi ấy rất nguy cấp...

truyền người nghèo khổ không có
miếng ăn. Đó là một số di đợi. Vậy
mà tôi chắc tình cảnh sa sút...

THE-LỤC HAI-QUAN ĐỨC
VÀ KINH KẾ-NHÌ

Ngày 29 tháng cuối năm ngoài
điện-báo của quan Lãnh sự Pháp tại
Hương-cảng-danh về Phủ Toàn quyền...

chính là đại lương hay sao! Còn như
bất thỉnh-linh mà danh, thì như sự
nguy-hiểm của Tây, hãy xem bất luận...

Ở đó, có bất một cái cầu ấy. Hai
bên bờ sông, có nhiều ao, hồ, phía
đáp về. Còn dưới sông sông phía...

8 - Feuilleton du 17 Juin 1915 N° 281

TIÊU-THUYẾT TÂY ĐIỂN NÔM
ROMAN D'EUROPE TRADUIT EN ANNAITE

Les voyages de Gulliver

Điền thứ V. - Khi nào triều-dinh có việc
cấp nước phải sự đi đầu, thì Cr-ahon
phải cho sự đồng ý với số mà đem đi...

Khi làm lễ phóng thích cho tôi. Hoàng-đế
đang ngự. Tôi qui tạy ra trên" thì Ngài
lấy tay từ-từ mà miếu tay cho...

thành được. Các cách nước trước là có một
cái phao-dài mà mạnh. Tôi được qua của
Tây mà vào, rồi phải đi vòng biển...

Đinh Vua thì đồng ý giao thân, chính
tôi nơi hai đường Thập-đạo gặp nhau.
Thành nó có 23 lối (gần 060) mà cách...

Điền thứ VII. - Trong những khi rặng,
Cr-ahon phải giúp những dân phu, chuyên
đảm mặng đất làm, để xây tường thành...

Điền thứ VIII. - Khi Cr-ahon đã đi chơi
trên các đường qua lơn, chờ có đi chơi
học nào mới xuống những nơi đồng có
học đồng là...

Tôi thì hết rồi, tôi kỳ tên vào tờ ước
ký. Tuy rằng vì quan Thử-hộ đại thần
cho nên trong ước có nhiều chỗ khi nhắc
cho để tiện lợi, nhưng tôi cũng mừng mà
ký nhàn. Ký đơn họ thảo xích thì tôi ra...

Tôi vừa được ra thì lập tức xin phép
vào thăm kinh-thành. Thiên-tử hạ chỉ
chuyến cho ngày mà đi rặng phá khoé
không được đi qua nhằm ngày, không được
đang vào nhà cửa. Lập tức lại có sách
truyền đi cho lập thành đội biết...

Điền thứ IX. - Khi Cr-ahon đi chơi
trên các đường qua lơn, chờ có đi chơi
học nào mới xuống những nơi đồng có
học đồng là...

Điền thứ X. - Khi Cr-ahon đi chơi
trên các đường qua lơn, chờ có đi chơi
học nào mới xuống những nơi đồng có
học đồng là...

Nhưng tôi là p
hưng hồng h
hưng vớu
hưng vớu
hưng vớu

CUỘ

Trong
câm, họ
(Serbie),
Đông-min
giao chiến
xem tin tức
Mối nguy
sánh đôi là
câu. Dân
Tín-Tử
hàng ch
cước h
được chia
thì ai cũng
chất k
xướng th
sống, mà
việc trong
việc chính
thì cuộc
bấy nhiêu
liệt-công
bun liệt-c
Trong c
chẳng cần
khởi sự,
khi hơn b
nghệ bình
Trí việc l
thiên theo
chiến cho
mặt nước
trong nước
nào lúc n
trên năm
quân, thì
nhiệm vụ
Đ. Ở n,
thành, nơi
Đức ở là
có người
nhur là h
đang khen
trí lực t
nhằm mặt
Các nhà t
nói Điều-
mãng lo
cờ rằng g
hết các gi
được hết
Đức. Vua
quân vào
phải đi nh
mặt để t
khắp ở th
kinh-dinh
nhau đã
đi của nư
Đ. Xem đ
truyện-đi
trực-tiếp
Pháp, bởi
đề nhữc
an-hải, vì
học các n
châu, bởi
gây nên
Mặt nư
Pháp đượ
đề hết s
tính mạng
tính mạng

Nhưng tôi xem ý họ cũng cho lời tôi nói là phải và cũng hiểu công-việc họ không nhiều, bởi vì xưa nay người Đức vốn hay khoe-khoanh công-việc mình làm với người ngoại-quốc, mà đến việc này thì ít nói làm.

Nói tóm lại, kinh-dịch kẻ-như mà người Đức trước vẫn tự-đắc, nay công-hiệu thật là hồng ca. Nếu muốn xưa-sang lại cho hiệp với khoa học chuyên-môn về việc thiết-dụng thời nay, thì ít ra cũng phải đến bốn năm mới xong, mà phi-tên mới trăm triệu mà khác nữa mới được. Vậy thì không lẽ cứ để cho đến nỗi tâu-bề qua lại dờn dờn phải bi-hảm lại, và xa-liền đi về trên cầu cũng bị ngã-trở; ấy vậy mà bỏ cho được mần-nguyên, thì lại tốn nhiều tiền, và mất nhiều thì-giờ lắm!

PHAM ĐUY-TƠN.

CUỘC THẮNG BẠI

(Vers le succès final)

Trong mấy ngày cuối tháng bảy năm ngoài, nghe tin nước Áo (Autriche) bắt tay tới đầu cho nước Tắc (Serbie), còn hai cánh liệt-cường đồng-minh qui quân để phòng khi quốc chiến, thì người ta đâu đó ham đi xem tin tức rất nhiệt thành quốc chiến. Mọi lời giây-thép có thể làm nao động lòng người, bởi vì năm Áo-châu mà sánh dài biến thì can-hê đã đến hoàn-cử. Dân qui đồng phấn thì ngóng tin Tắc-xoa ra xuối, phần thì lo cho họ-hàng còn cháu có sức lực mà trừ kẻ giết-mạt bao-ngược, để sau này cuộc hòa-bình mới định cho lâu dài được chăng. Khi ấy chưa đành nhau thì ai cũng lo lắng, đến ngày nay thanh thoát đã vượt thừng trời, người chết kẻ sống, ai lại còn nghĩ rằng tam liệt-cường giao-hiệu không đánh nổi hơn liệt-cường kết-lực.

Trong cuộc chiến-tranh này nay, chẳng cần gì mạnh, chẳng cần gì có nhiều cách giỏi để làm cho người ta khiếp sợ. Nước Đức xưa soạn binh-khi hơn bốn mươi năm nay, trong nghệ binh không có điều gì chế được. Từ việc luyện-tập lính, dạy lính phải tuân theo quân-lệnh, từ cách giao-chiến cho tới lòng dấn, đến nỗi có một cuộc thành ra cái may mắn giặc. Trong nước thì như vậy, đầu ngày nao lúc nào bất kỳ mà phải dùng quân, thì như là giải máy mà tự-nhiên mới chạy, chẳng sai suyền chút nào. Ở ngoài thì cho người đi do thám, nơi nào có bao nhiêu người Đức đi về bấy nhiêu người đi do, đã có người đi về nhiều người Đức như là một trách-nhiệm đáng kính đảnh ghen cho dân-nhân ấy. Dân thì từ lúc tuổi trẻ chí học có một điều, là nhắm mắt mà liều mình cho nước nhà.

Các nhà triết-học chỉ nói a-dua giống nói Đieu-đương (Teutons), quanh năm mắng lo có đồng một mới gây loạn, cho rằng giống Nhựt-nhĩ-mạng ở trên hết các giống khác, ít có ngày làm được hết loài người thành ra loài Đức. Và Uy-liêm chỉ mồm miệng đem quân vào tới thành Paris, như tiên-phụ đã nhờ có Ti-tơ-mạch mà làm mất thế diện một kinh-đô danh tiếng khắp ở hoàn-cử. Tòa đại-tham-lâm kinh-đinh-trần đó, từ trước khi đánh nhau đã tình hen ngay cho quân, mà đi qua nước Bỉ, mà tới thành Paris.

Xem đó thì đã biết rằng nước Đức tru-nghĩ việc danh-giặc thiệt đã tuyệt-điều, mà chính vì là để hai nước Pháp, bởi vì nước Pháp là một nước để nhứt châu Âu, vốn xưa nay nhiều anh-tài, về môn học gì cũng có phần hơn các nước. Nước Đức mà điệt được nước Pháp thì nguy cho cả Âu-châu, bởi vì nước Pháp đã khởi đầu gây nền văn-minh trên mặt đất.

Một nước văn-minh như nước Pháp đâu có nguy nan, liệt-cường đâu hết sức giúp đỡ, bởi vì binh-vực tâm mạng nước Pháp, là binh-vực tâm mạng cho khắp Âu-châu do chức

mà lại là giữ tâm mạng cho khắp hoàn-cử nữa. Tam-liệt-cường giao-hiệu mà trừ kẻ bạo ngược là vì nghĩa văn-minh. Nước Đức vì kiên-căng về giống-nòi, muốn cho cả chủng-loại cũng thành ra Nhựt-nhĩ-mạng mà có tinh thần về việc chính-chiến long trời ló đất này. Hai chủ ý thiết khác nhau. Nước Đức vì chủ ý hóa giống nòi. Mà bên Pháp vì chủ ý cao xa, hiệp văn-minh. Cho như nước Pháp thì trên mặt đất chẳng cần phải phân biệt giống-nòi, đâu người Anh, đâu người Pháp, đâu người Đức, cho chỉ giống vàng, giống đen, đều là giống người cả, và là người thì cũng một máu thịt, vì như tay với chơn, đầu tay có đầu chơn cũng chẳng yên được. Bởi lẽ ấy cho nên từ năm 1870 đến giờ chỉ cho một chủ ý ấy, là để giống người không khác nhau, thì phải duy trì cho khắp thế-giới được hòa bình mới mãi.

Nước Đức tưởng rằng dân Pháp ham về về chi-nhĩ-hóa hòa-bình mà quên cả lòng đung việc vô, và chánh-phủ cũng vì nghĩa ấy mà trong khoan hậu bốn mươi năm trời chẳng nghĩ gì đến sự sang bình khi. Mỗi bốn năm nay nước Pháp xem chừng nước Đức đã rục-rịch gây về cho Âu-châu, thì với vàng tăng tăng vàng v. v. Uy-liêm xem chừng nước Pháp và dân Pháp đã tình-ngợ có nước, nên dùng đảng bên này nước Pháp đi tu bổ xong quân-khi, thì thành ra một nước vô-địch khi bấy giờ đánh sao nổi. Bởi vậy coi ở lãnh thổ nước Tắc, rồi mới có làm hai nước Pháp, đã tưởng rằng quân Pháp còn non nớt thì khó gì mà chẳng đánh nó.

Ngờ đâu dân Pháp hiểu hòa hảo nhiều, thì lòng yêu nước nhiệt thành bấy nhiêu, mà nhứt là cái chí muốn tự-độc mới giữa-man lại càng hùng hậu. Bên mặt đồng thì nước Nga vì nhứt sự người kéo ra, vừa đánh Phê vào đánh Áo, bên tay thì nước Bỉ cũng vì thủ tín với van-quốc công-phạm mà chẳng quên gì nhỏ mọn, cổ liều ngàn nòi bao-ngược xâm phạm tới đất trung-lập. Nước Anh vì lẽ văn-minh mà vào cuộc với nước Pháp, đem cả lực quân mà thêm lực cho nước văn-minh láng giềng, đem cả thủy-quân mà vậy khắp mặt biển làm cho đạo chiến thuyền của Đức phải trốn một xu, chẳng còn dám hó hé trước-diện trời xanh.

Đức với Áo có thế, cho nên phải liều đánh cho mau. Lúc mới giao-chiến, còn tình binh nhứt-khi, cho nên quân bên liệt-cường giữ thế thủ chịu lui, tới nay thế giặc đã yển đi rồi, thì chỉ dân quân ra như cái trứng bồng người mà lần lần đánh bằng thế công. Như vậy không hai quân, mà lâu bao nhiêu lại nguy cho nước Đức bấy nhiêu. Ngày nay mới hiểu được cái thế trận lớn của Bên liệt-cường đồng-minh, chịu thua Pháp cho đến ngày đồng-tay từ phía được vậy hết bốn mặt, thì tất nhiên nước Đức phải thua.

Trong cuộc chính chiến ngày nay tuy rằng Đức xưa sang bình khi đã lâu rồi, song chỉ được có một điều lợi, là đánh mau, trong cho một mình nước Pháp thua, như thế thống được cả Âu-châu. Chỉ vì uy-liêm cũng là ghé-góm, song ngày nay lợi đã chẳng đem, mà thấy sự hại ngay trước mắt. Một điều bất lợi cho nước Đức bây giờ là nhứt-khi quân đã lút. Như nước Đức vì tôn-chỉ riêng, trái lẽ văn-minh mà đem hết quân đi đánh một nước đang kinh đảnh phục, đã chẳng nên công gì, mà bây giờ lại chặc là bại nữa, ít là quân lính tham phần chán ngán. Phần xa cữa, xa nhà, xa vợ, xa con, xa cả nước nhà, xa những nơi vui thú của mình từ bé. Nhờ đến quang-cảnh trước ấy thì chí tiết khổ-số, đem năm tháng yên giấc, đứng ngồi chẳng yên thân, sự sống chết như có nắm trên throat. Thinh thoảng được tho của vợ-con chỉ thấy những lời âu-sầu ai-ơan. Xem các thế ở trong những chiếc chiến quân Đức thì đâu là thế của vợ-con, mong mỏi chẳng về, người kêu đòi rách giặc chống gối tiền cho mau mau. Nung nấu ấy đủ làm khởi-tâm người, ...

đây thì đủ hiểu rằng long hiến chiến của quân Đức đã lút đi lắm rồi, mà tình cảnh đó ở nhà rất khổ-số. Bên đồng-minh chẳng cần phải đánh, nước Đức cũng thua, cứ giữ vững thế-trấn cho lâu ngày, tất nhiên long quân giặc sang bình. Trong khi giữ thế-trấn cho lâu ngày, nước Nga có công sang sức mà đức sông, đức đạn cho nhiều, hiệng ngày nay tình số đạn với các thứ súng đã xấp đầy cả bờ ngoài lại khi mới khởi chiến. Quân lính thì được nghỉ-ngơi, từ trên "la Marne" đến giờ quân Anh với quân Pháp thành thì lính, mười phần quân mới thuyết chừng một hai, nhứt-khi căng ngày càng mạnh, bởi vì dân Pháp bị kẻ giết-mạt sang tàn-phá thì chí càng nhiệt-thành mà đòi ngày đọai cho tuyệt. Và lại quân Pháp vẫn ở nước nhà, ngày ngày được xem thấy phong cảnh nhà, mà càng ngó thấy những nơi bị quân giặc tàn-phá, lại càng xót xa cho nước, lại mong mới mà báo thù cho nước. Trong cơn nhà có viết thư cho chúng tôi rồi chiến-trận chi khuyến rần chống kiên-tâm báo thù cho nước. Lòng dân Pháp như vậy, thì khi-giờ nào mà chuyện đi được. Ấy là hai điều bất lợi cho nước Đức.

Một một giờ đồng-hồ là thiệt cho quân Đức. Từ khi mới khởi chiến, nước Đức chỉ mồm hổ vào tới ngày được Paris, cho nên bao nhiêu quân gọi hết, tới ngày này hao mòn lần lần mỗi đi, lâu nữa ra lấy quân đâu mà đánh cho nổi cái số người ở bên đồng-minh. Từ phía đức nghệt đường, được tập ở châu Phi thì mất cũng đã gần hết, ở Thái-bình-dương thì bao nhiêu thuyền đi về tay Nhựt-bản cả rồi, lấy quân đâu nữa mà bổ vào những số khuyến ấy.

Bên liệt-cường đồng-minh với them thuyền đi, lại vừa giữ được hết các hải-đo. Chẳng những số quân nhà vẫn dư, mà các thuyền-đo đều ganh nhau để giúp đỡ, giúp cả người lại giúp cho nước Đức.

Còn về súng đạn nghe như nước Đức cũng đã phải dùng tiền tắng lắm. Mà lấy đâu cho đủ dùng được nữa, xung quanh bị vây kín, đường đi lối về không có, lấy súng đạn về làm mà đức đạn, đức súng, lấy đâu làm đồng-minh thì chẳng những rằng súng đạn đã nhiều hơn trước, mà lại chưa phải cần dùng đến, số tiền trong công-thương vẫn sung túc, mới mong dùng-thực vẫn lưu-loát, chẳng hề chột non ngân trử. Ấy là điều bất lợi cho nước Đức.

Đức cũng như nước Pháp, nếu không có thế quân ở ngoài nước, thì khó gì mà nước Đức ấy lại rất lợi cho nước Pháp. Nòi tóm lại thì khoản gì bên Đức cũng đã phải dùng đến cái số, số nhiều nhứt rồi, mà đã quá cái số nhiều nhứt thì mới ngày tất nhiên phải giảm lần lần đi.

Ấy là lẽ tự-nhiên, nước Pháp và các nước đồng-minh đã hiểu rồi, mới chịu đánh bằng thế-thủ mà có sức cho đến ngày nước Đức thiệt yếu-nược, thì khó gì mà chẳng đem nổi quân tới Bá-linh bắt về Uy-liêm phải định cuộc hòa mới cách vững vàng cho mai sau này.

TRẦN-VĂN-QUANG.

THÔNG BÁO

(Informations)

ĐÔNG-DƯƠNG

(Indochine française)

Nam-Kỳ

Quan Toàn-quyền đến Saigon. - Quan Toàn-quyền đi xe lửa từ Huế đến Tourane (cửa-hà) đoạn nghỉ tạm tại đèo Manche đến Saigon ngày thứ hai 7 Jun, hồi 10 giờ ba khắc sớm mai. Quan Nguyễn-soái Nam-kỳ ra đến Vũng-tàu trước quan Toàn-quyền. Các viên quan chức sẽ đón và đưa về văn phòng nghỉ tiếp ngài tại bến tàu là: Quan Truong-

quan Thuan, quan trưởng lý Michel, quan Hiệp lý Du Pac de Marsoulles, ông quan Faton và các quan võ sĩ Tham-tôn, quan Đốc lý thành phố Caniac, và nhiều viên hội-đồng quân hạt, nhiều quan tham-biện cùng các viên quan Annam, mang giày bốt theo phẩm chức mỗi vị. Quan Toàn-quyền chào mỗi vị chức, đoạn ngài xe hơi mà nhập dinh. Đây rồi ngài ra Vũng-lâu ở hưởng giờ và ngày.

Một vụ án mạng tại đường Boresse. - Đêm mùng 6 rạng mùng 7, hồi 12 giờ rưỡi khuya, xóm cầu-ông-lâm, đường Boresse tình hình nghe tiếng súng nổ liên hai ba tiếng, rồi nghe tiếng người chạy bỏ hoàn.

Một chấp trước khám đường, có một cái xe kéo ngừng lại, coi rồi lại là một người lính tây bị thương, người bạn lính đi chỉ tay đó. Thấy đôi phu-thủ cầm cưa khám mới coi xét sơ qua, rồi dạy chờ đi, lại nhả súng có nhốt, kẻ chó đi nhà thương, cũng một lượt ấy, thấy đôi sai 5 người lính đi theo một chó cai đến chỗ phạm mà lấy luật nghiêm.

Khi bọn lính đi đến gần chỗ quán café hiện Franco-Egyptien thì thấy một cái chợ chạy chung quố lữ hàng rào mà thoát thân. Mấy người lính chạy theo bắt và không kịp; rồi vào quán mà tra cứu mỗi việc ăn uống, mà không ra nổi.

Người ta thấy hồi chờ lính bị thương lại trước khám kể một lần lâu, có một người dân họ tên Annam và 2 đờn bà tay đi qua lại trước khám rồi dóm chừng, trong hai người đờn bà tay có một người đi cặp với một tay áo đỏ, người này ra sức giục mát và giục tay áo đỏ bắt đôi cửa khám nhứt biết.

Hàng khác, mấy người lính đi do thám phía quân cầu ông-lâm về tới khám nộp một cái mào lính (kepi) người ta nghĩ là của người lính bị thương.

Những người lính canh khám lại thấy có vài hai người khác nhả mặc áo xanh xanh đi qua lại ngã đường Lagranderie lâu lâu.

Tra ra thì mới việc như vậy: Người lính bị thương và người lính đi theo đều khám đủ đều thuốc về toàn lính thứ 5 cơ 11 lính thuộc địa, phải đi coi đồn Cáy-mai tại Chơ-lơn. Lính ấy đi Saigon chơi giải khuây, Đem hôm hai lính ấy rảo gót đến mấy nhà vô danh ở xóm Boresse.

Chẳng biết phải là bị oan hay là đi lộn vô nhà người tử lệ, rồi thì mấy người này nghĩ cho lính có gian hay sao đó. Cho nên mới có kẻ bán trúng nhảm một người lính bị thương nặng.

Nội về lính bị thương tên Hautois vào nhà thương Đông-đô (năm phòng số 3, giường số 33. Sáng ngày mùng 7, hồi 10 giờ quân lính lấy đạn ra không đúng vì nó đi tới quá hồng hửu thân vào xương sống sâu 1 phân tây ngang phôi. Cho nên hôm tới có máu máu. Có hai quan thầy thuốc lo chữa thương tích có nơi tay đem đạn ra không đúng mà có lẽ qua khỏi nạn.

Biển-hòa. - Hải-kinh. - Nhà nước mới bắt được tại tỉnh Biền-hòa, mới chỉ còn 3 đi ăn núp xung quanh số Cao-su và họ 10 đi ăn làm mướn của một ít người thợ kỹ.

Những người trong ban họ 1 chỉ khách chưa rõ tên là gì, chỉ thấy họ bay đi qua tại Phan-thiết và Đán-giây; rồi tới tên Văn là thầy Pháp, tên Chấn, tên Đình, và tên Văn, tên Khôn, Hai-cát, Lữ, Mỹ, và Thi-bà. Hết thấy là 12 tên đều bị nã tróc.

Cái-mơn. - Sát-nhơn. - Hôm mùng 2 Jun, tại Cái-mơn xảy ra cuộc sát hại tại phủ Ông Minh-lý là Nguyễn-vân Toàn.

Viên chức ấy cũng vợ vừa ăn cơm rồi, sửa soạn đi nghỉ, song tình hình bị một mũi súng xa xa bắn trúng ngay ngực ngay chết trước mắt vợ.

Tên Nào là đứa sát nhân khi trước bị thấy phớt mắt giết nạn 8 năm tù và đã ra Côn-giờ, ít lâu nó vượt ngục được và trở về lại có súng nài.

Bởi lòng yêu thù nên nó mới phạm tội ác ấy, phen này đáng đem tội máy. Chắc đã bị đày khổ rồi.

Không mấy nam mà miền này đã xảy ra hai vụ sát nhân lại viên chức bộ-quốc đang tưng chình.

Năm 1912 cũng có một phò long Mỹ danh là Thang bị một đứa đi bắt hôm ngày mùng 3 Jun tại tỉnh Hưng-yên. Tên này đã bị Hội-đồng đê-hình xử án tử khảm-điền vì tội liên can trong các lễ hội tại phủ ở Thái-bình và Hà-nội.

Bắc-Kỳ

Nhà Denis Freres tại Saigon. - Quan phó Toàn-quyền Georges Denestay đi thăm ngày mùng 8 Jun qua ngày 11, mai-tặng cách trong thế.

Trước khi vào quốc gia, có đem quân vào vào nhà thờ đức chúa Gendaur làm phép xác, rồi đưa thủng ra nghĩa địa, thiên hạ theo đưa rất đông.

Bừu TONI-KOLA SECRETAR là người rất tốt bụng cho các tù nhân bị khác, họ được đưa vào thị thành thì rượu rất về sành.

Hãy dài bạn thân thiết mình một lý

TONI KOLA

Minh hăng Denis Freres tại một thời.

Nhà DENIS FRERES tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rãng: Các thứ rượu các của hàng rất kỳ. Hàng sáng long các bình và mũ rượu cho không mất là phải có xin thử đàng.

ÁU-CHÂU (Europe)

Pháp-quốc (France)

Lòng độc ác người Đức. - Có một viên trưởng ý theo đạo binh ở tỉnh Argonne viết thư nói rằng: quân Đức bắt một bạn tù binh Langsa, không đem đi giam cầm, song nó bắt lính Langsa đưa một bộ áo, rồi đem nhảm bán chết lính Langsa, đem thay líp được hơn mới dao đó.

Lính Đức bán nhau. - Một viên quan về Langsa bị thương tại tỉnh Champagne mới đây có thuật chuyện rằng: Hồi đánh trận chốt tại tỉnh này, có một toán lính Đức chạy qua họ bắt của lính Langsa, bỏ súng đưa tay lên hàng đống, lính Đức đàng sang lưng ngó thấy, xô súng lên-thỉnh bắt chúng nó chết.

Roumanie

Dân xứ Roumanie thấu tên của Đức. - Có một người ở tại thành Bucarest về thuật chuyện lại rằng: Tôi có tự truyền với các quan long trong nước Roumanie, thì nghe nói nước sỹ ty là thuận thế đồng-minh, lòng yêu mến người Pháp, cũng đem vào cuộc chiến tranh thế giới, այ lại quyết không vào cuộc. Vì lý này các quân lữ tá Đức và Áo tràn vô xứ sỹ cho tiến mà đụ đó. Có một vị đại-thủ nói cho

- Nếu mấy học hành, tập luyện giỏi thì chắc ngày sau sẽ được làm thầy đội đồng long kim-tuyến tốt quâ.
- Đa, phải. Chứng ấy tôi sẽ dạng hút thuốc hiệu DOLLAR.

COGNAC, DENIS MOUNIE & Cie

SAIGON
68, Boulevard Charner

CỦA HÀNG
BERTHET, CHARRIÈRE & Cie

SAIGON
68, Boulevard Charner

Lời mở đầu: Đó là dịp cực can khố của các nước mà hồi đó việc tài-chính nước Romania. Ấy là một cách dân giặc với kẻ nghịch với Đại-pháp. Bên Romania chúng tôi thuộc các An-Diê chung nào, thì Đức nó kếm tiền quân phí chúng này. (De la Presse Associe).

Đức-quốc (Allemagne)

Tin đưa ở ông Hoàng Kromprinz. — Các xứ ngoại-quốc có đôn voi nhau rằng: Ông Hoàng Kromprinz đã từ. Báo hiệu *Independence belge* đang mới bắt về chuyên ấy mà không dám quả quyết, nói rằng: "Ông Hoàng ấy bị anh rể là ông Hầu Brunschwich bắt một phát súng sau mà chết bởi người đang rầy lộn voi nhau về người ở an cướp trong lâu-tại của ông là trước Baye."

Khẩn quan đã có nghe ông Hoàng Kromprinz đôn voi lâu-tại này, thì về ông Hầu Brunschwich là một phát súng sau mà chết bởi người đang rầy lộn voi nhau về người ở an cướp trong lâu-tại của ông là trước Baye."

CỰC-ĐÔNG (Extrême-Orient)

Bắc-kinh, ngày 25 mai 1915.

Những tờ giao ước 30 điều xin của Nhật đã ký tên rồi. Nghe rằng Giám-quốc Vương-thế-Khải có tự giấy tiếp cho những sứ-thần ở ngoại-bang nói rằng: trong lúc chờ đợi người thay thì nhà-nước Trung-hoa phải ép buộc mà chịu nhường những địa xứ của Nhật, và hết chữ ký thì hình thức của chế-quốc ra thế nào về dự sự.

Người ta đôn rằng: nhà-nước Huế-kỳ cho Trung-hoa hay rằng: chẳng chịu nhận những điều giao-ước Nhật-bản.

THÂN LINH ĐỨC KAISER

Berlin, 30 Juin 1914.

Tôi về đêm hôm nay, bị được tin giấy tiếp bên Kiel, tôi đi Hoàng-thượng trở về mới đây. Không biết sẽ ra thế nào khi tôi gặp người về tại biên tả thành Saragosa. Biết tôi làm mà nói quá, hoặc người sẽ nghe và chấp lý. Không khi nào mà người trong ai, cho bằng Quan-Công François-Ferdinand bị người hay thì tác của Quan-Công hơn kẻ khác, dầu trong cung điện cũng không hơn đấng. Sự sát hại một người rất thối làm cho người nói cơn thành nỗi chẳng sai. Tôi chắc rằng sự hại này sau người phải gánh lấy và phải phiên lụy.

Bây giờ tôi nhớ lại lúc người và tôi còn thơ ấu, khi học, khi chơi, khi sự, khi học, thì người và tôi cùng đồng. Đã nhiều năm như vậy, người và tôi đến tuổi khôn, song mắt tôi xem người cũng như một đứa trẻ con chơi cùng tôi, tôi thường hỏi người về phần tôi ngày sau sẽ ra làm sao, tôi không được đáp gì mà không bàn với người. Đường người và tôi đi thường hay xa nhau: Người làm việc về sông tôi không khấn; lênh khi chèo thuyền tôi không chèo được. Mà về phần tôi, cũng một mực như thế.

Chắc mỗi ngày trước tên người sau này, tôi không còn nghe tiếng cười, như lúc còn trẻ có khi bị chửi nhiều năm ở đời. Mà về phần tôi, xin nói lại, cũng một mực mà thôi, này là sự thối, mặt hai khi, tôi nghĩ lại, thì thấy tôi nói làm cho người hơn hay là chịu không được chăng? Quan-Lông là đứng thì tưởng không háp cho mấy đã rồi rồi mà sao người khi mình cười thì mặt mình cười có thể cũng sự từ, nghiêm trọng, hết cơn mà người mất tình thần, từ khi người nói sự con. Tôi nghĩ người là kẻ đáng làm phẫn thán, mà không đáng làm một đấng bình thường, lại đáng làm một đấng vương-đế lung cắc chẳng sai. Tôi! đây nó về sự trước mặt tôi chỉ: Quan-Công François-Ferdinand xác nằm trong quan tài đây nhưng Trung-học trong tay mình đã kết, mà trong trao thân không ai kếm chữ, lại ước sao tức vì người bán Áo-quốc cũng bán mình. Song sự kỳ đay đã hết rồi về chuyện Quan-Công phu nhân Hohenberg rồi. Ta không còn thấy mặt Quan-Công và Quan-Công phu-nhơn sau này chiêm ngãi vàng nào nữa.

TRẦN-TRUNG-CANG.

(Còn nữa)

Rat trong báo Bulletin Financier.
P. DANB, diễn ngôn.

TỰ-DO DIỄN ĐĂNG

Tribune de nos abonnés

Bên-quân tiếp đàng thờ này đã lâu, song-le vì không có đủ chỗ mà đàng liền được. Để lâu hoài thì chẳng tiện, chơn kỳ này xin ân-hành đàng chừ vì khản quan nhân làm, và Bên-quân xin lời cùng ông Trần-trung-Cang vì đã chăm trẻ như vậy.

Trong kinh thâm ông chủ nhơn và ông chủ bát đàng khương ninh trường-thơ, sau tôi xin lời cùng hai ông và chừ ông đã vào cùng kiến trong lục-châu, xin miễn chấp phần bên tôi sự tiếng sao đăm đeo bông mà bên liền đến đều đại khái như vậy; như thế chỗ quỷ mà không chế thì chẳng phải, thấy phải mà không không nên phải đạo làm người đó. Nên tôi mới trong luận một đôi đều về việc nhơn-Trung-Huê đã chịu nhân các điều ước xin của Nhật-quốc. Dẫu có sai lầm đều chỉ xin lục-châu cho chấp kế với tôi.

Thôi tự ngu tôi luận, thì tôi lấy làm khèn ông Giám-quốc Viên-thế-Khải thì đã đứng bực trong trí trong cả nước Trung-Huê và các quan Tổng-độc trong 18 tỉnh, cùng 400 triệu dân Trung-Huê thiết là đàng bắc-vân-minh làm, nên có 48 giới hộ nước mà ông Viên-thế-Khải đã lo nên việc nhơn-Trung-Huê không có đều chỉ hư hai tai mũi và tánh mạng dân Trung-Huê. Vậy có phải là ông Viên-thế-Khải chẳng kếm tai ông Trưng-Lương đời nhà Hán sao?

Và chẳng, ông Tôn-dật-Tiên là người Thổ cách-mạng muốn ra mà phục quốc lại cho Tàu, thì ngài phải theo công tôn tiền bacra đi diên thuyết có hai năm mới phục quốc dưới nhà Thanh được, mà còn ra ượng cũng như vậy chẳng đặng ngồi yên chỗ, mà này 48 giới đồng họ mà đã yên như tôi giấy trái. Vậy ai có biết vì sao mà lâu vậy. Theo trí hèn tôi tưởng là bởi do dân Tàu hay con bi-bi, nên con giặc man họ mới chuyên, chớ này người Tàu đã đùng bi-bi rồi, hết giặc man nữa, nên đi mới mau vậy.

Tuy là tôi luận vậy, còn có người họ lại luận như vậy. Có lẽ nào Trưng-Huê lại chịu nhơn vậy, song lúc này tôi chỉ là thiên lương thảo, hoặc là thiếu bình khi, hay là ông Viên-thế-Khải muốn giữ sự yên tĩnh trong nước, vì e còn nhiều phe cách-mạng khác đang men người bầu của ngài mà ngài chịu đỡ vậy. Chớ như ngày nay Trưng-Huê được yên tĩnh, thì chắc sau chẳng sự thì muốn ông Viên-thế-Khải sẽ dựng làm hoàng-đế, thì đồng họ Viên sau ắt sẽ được lâu dài chẳng. Nên có khi ông-dật-Tiên đứng trước rồi, mà ai chưa có hay, chớ thì ông trong cùng như ông Tôn-mạnh-Đức đời trước chẳng sai.

CÔNG VĂN LƯỢC LỤC

(Actes officiels)

TRUNG-QUỐC

Nghị-định về những sách Annam về chương-trình Trung-học trong kỳ-thi tú-tại-tây mà bên bộ đã duyệt ý. (Arrêté approuvé par le Ministre de l'instruction publique fixant la liste des ouvrages annamites sur lesquels portent les explications de texte à l'examen du brevet supérieur).

Quan quyền Toàn quyền Đông-dương, trưởng-thọ đề nghị đàng bởi tinh,

Chiêu theo chỉ dụ ngày 20 octobre 1911 định quyền cai-trị, và tài thành quan Toàn-quyền Đông-dương:

Chiêu theo nghị định ngày 25 décembre 1913;

Chiêu theo điều trần bên bộ số 362 ngày 22 novembre 1913.

Chiêu theo tờ châu-trị ngày 20 juin 1911:

Chiêu theo lời quan Toàn-quyền ngày 3 janvier 1914;

Chiêu theo nghị định ngày 7 mars 1913 về kỳ thi Trung-học ở Đông-dương:

Chiêu theo nghị định bên bộ ngày 3 février 1912, và nghị định quan Toàn-quyền ngày 29 juillet 1913, về những sách Đại-pháp và ngoại-quốc kể ở chương-trình Trung-học trong hạn bốn năm;

Chiêu theo điều-trần bên bộ ngày 4 août 1913 số 354;

Chiêu theo tờ trình quan Đông-dương Giám-độc học-chánh.

ĐỊNH HẰNG:

Khảo thí nhứt. — Hạn bốn năm kể từ năm 1914 thì trong các kỳ thi Trung-học sẽ hỏi về những sách sau này.

VĂN XUÔI (Prose)

Truyện giải-huân: Paulus Của soạn; Truyện đời xưa: Trương-Vĩnh-Kỷ soạn; Nam-hải di đưon: Phan-kế-Binh soạn; Truyện là nước Nam từ truyền-kỳ Man-lục: Nguyễn-Đệ soạn; Hoàng-Lê nhứt-thống-chi: Ngô-thời-Si soạn.

TỬ ĐIỀU

Gia-huân-cả: Nguyễn-Trải soạn; Nữ-tác: Không có tên; Lục-văn-tiên: Nguyễn-Chiến soạn; Từ câu 455 Quân-ra ai cảm muốn vào ai ngắn, và từ câu số 967 Ngr rằng long lảo chẳng mor, đến câu 1004 Gm trong sự thể thêm ấu cho đời; Nhi-đô-mai: Không tên; Từ câu 203 Và ngày huyện vu giao خون, đến câu 26 Hòn trong một tâm về đũa nam, và từ câu 1171, Lần lần gió thổi trong mây, đến câu 1254 Bức ra lại vĩnh hôn câu lưu đi; Quốc-sử-diễn-cả và Nhĩ-thập-trí-hiệu: Không tên; Kim-văn-kiều: Nguyễn-Dư; Từ câu 319 Ngày xuân con én đưa thoi, đến câu 76. Thôi chi chút đỉnh gió là duyên sự.

Khảo thí nhì.

Quan Thống-sĩ Bắc-kỳ nghị-dinh thì hành.

Saigon, ngày 26 mai 1914.

Thay mặt quan Toàn-quyền:

VAN VOLLENHOVEN.

Thừa lĩnh quan Học-bộ trưởng-thờ:

Quan Trưởng-học Khoa Giám-độc, duyệt ý.

P. SAPIE.

Nghị-định đặt thêm một thư tên riêng đàng gọi là tem Hồng-thập-tự.

Chiêu theo chỉ dụ ngày 20 tháng 10 năm 1911 định quyền quan Toàn-quyền Đông-dương.

Chiêu theo chỉ-dụ ngày 5 tháng 8 năm 1914.

Chiêu theo nghị-định ngày 26 tháng giêng năm 1912 đặt tờ Tài-chánh và định quyền quan Thủ-liên tòa ấy.

Chiêu theo lời nghị ngày 14 tháng 11 năm 1901 sửa sang tòa điện-báo Đông-dương.

Chiêu theo nghị-định ngày 18 tháng 6 năm 1912 thì hành các chỉ-dụ ngày 29 tháng 4 năm 1912.

Chiêu theo chỉ-dụ ngày mồng 2 tháng 8 năm 1914, đặt thêm một thư tên mới gọi là tem 0. Hồng-thập-tự.

Chiêu theo lời của Thủ-liên tòa Điện-báo và tòa Tài-chánh.

ĐỊNH HẰNG:

Khảo thí 1. — Đặt thêm một thư tên riêng đàng gọi là « tem Hồng-thập-tự. »

(1) Có giá theo.

Thứ tem này ai ai cũng được dùng trong bốn xứ mà giới thư cũng như tem 10 centimes.

Khảo thí 2. — Thứ tem ấy bán 15 centimes là 6 chiém.

Cái giá tiền bán tăng ấy thì sẽ nộp cho hội-đồng thân-tiền lệ-quyền cho hội Hồng-thập-tự.

Khảo thí 3. — Thứ tem ấy cũng như là thứ tem trong dân thư 10 centimes 4 chiém, nhưng mà có thêm một cái dấu chữ thập đỏ và cái số tiền 5 centimes tem.

Khảo thí 4. — Quan Thủ-liên tòa Tài-chính và tòa Điện-báo Đông-dương chiếu nghị thì hành.

Hà-nội, ngày mồng 8 tháng 10 năm 1914.

Quan Toàn-quyền ký.

NAP-KI-SOAI-PHŨ

(Gouvernement local Cochinchine)

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ ngày 15 mai 1915.

Thầy Phan-vân-Thuân, được lãnh cấp bằng làm phó tổng nhì hạng, tổng An-mỹ (quận Sadek) thế cho thầy Phó Ta-vân-Hồ tháng bực cai tổng.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ ngày 16 mai 1915.

Ông Lê-vân-Trư, phó quản nhứt hạng số tuần đò quản hạt đưng giúp việc tại tỉnh Thủ-đầu-một, nay bỏ đi tưng chánh quan Tham biện chủ quản Hà-tiên thế cho ông phó quan Nguyễn-vân-Thỉnh bỏ đi chỗ khác.

Ông Nguyễn-vân-Thỉnh, phó quản nhứt hạng ở tuần đò quản hạt, đưng giúp việc tại Hà-tiên, nay bỏ đi tưng chánh quan Tham-biện, chủ tỉnh Thủ-đầu-một, thế cho phó quản Lê-vân-Trư, bỏ đi chỗ khác.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 15 mai 1915.

Thầy Nguyễn-vân-Bảy thơ ký thì sai nhì hạng, và thầy Lê-vân-Cảnh thơ ký thì sai tam hạng tại tỉnh Hiệp-lý cũng các hạt Nam-kỳ, bị đề ra phần tài ngoại-không có lương bổng, nay dâng nộp vào ngân cù. Kể từ ngày 28 april 1915 là ngày tòa không buộc tội hai thầy ấy.

Thầy Lê-vân-Cảnh được hưởng lương bổng trong mấy ngày ở ngoại ngách y theo điều lệ tờ châu-trị ngày 4 septembre 1911 đã dự định.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 15 mai 1915.

Thầy Huỳnh-vân-Meo, phó tổng nhứt hạng Tổng-Đinh-mỹ (hạt Long-xuyên) được hưởng phần tài ngoại 23 april 1915, là ngày mồng phệch nhĩ.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 19 mai 1915.

Thầy Trần-vân-Điền đời nhì hạng số tuần đò quản hạt, đưng giúp việc tại hạt Travninh, đưng phệch nhĩ hai tháng mà về Soctrang vì có việc nhà, đưng hưởng phần nửa tiền lương.

Vì lời nghị quan Tham-biên chủ tỉnh Tanan, ngày 3 mai 1915, có quan Nguyễn-soái Nam-kỳ y phê ngày 14 cũng trong tháng ấy.

Thầy Huỳnh-công-Miêng bán biên phó tổng, tổng Mộc-hoa (Tanan) bị nhân-chức chờ tội khi có an tòa định đoạt.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 15 mai 1915.

Thầy Nguyễn-vân-Bảy, thơ ký thì sai nhì hạng tại tỉnh Hiệp-lý cũng các hạt Nam-kỳ bị lời quá nặng và biên kỳ vào công bộ.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ ngày 19 mai 1915.

Thầy Nguyễn-trung-Hưng, cai tổng nhì hạng tổng Minh-dục hạt Bêntre, bị lời quá nặng và biên kỳ vào công bộ.

Vì lời nghị quan Tổng-thống cũ Đông-dương ngày 10 mai 1915.

Ông Trương-minh-Mẫn, thông-phần tam hạng dinh Hiệp-lý cũng các hạt Nam-kỳ được hưởng phần huơu trí kể từ ngày 25 mai 1915, vì giúp việc đã thàm nhện.

Phần tiền huơu trí tính là 225 đồng mỗi năm. phát tại Soctrang cuối ba tháng một kỳ, là 15 janvier, 15 avril, 15 juillet và 15 octobre mỗi năm.

Vì lời nghị quan Tổng-thống cũ Đông-dương ngày 10 mai 1915.

Thiểm Phan-thị-Biệt, là vợ của thầy Võ-vân-Long, đời nhì số tuần đò chánh-trì cũng đò hình trong Nam-kỳ, được hưởng phần tiền qua phụ kể từ ngày 2 septembre 1914, là kể bữa sau khi người chồng đã tạ trần.

Phần tiền qua phụ ấy tính là 32 đồng một năm phát tại Táyinh cũ ba tháng một kỳ, là 15 janvier, 15 avril 15 juillet và 15 octobre mỗi năm.

TÂN-TÌNH SỬ

Đường-Dân

Đường-bá-Hồ tên là Dân, học rộng năm xe, tài cao bày lược, có tài người thiên hạ như không. Song tính lòng nóng, không xa sừa soạn gặp những nơi hoa-thiên từ-địa, lư-liên quen về, có tiếng thơ hay, ai xin được một vài bài, cho hay như châu báu. Có quan Học-sĩ ở Việt-là Hoa-hồng-sơn, thầy họ Bà-Hồ, khen ngợi không xiết, tuy vậy hai người chỉ nghe danh, chớ chưa thấy mặt.

Một bữa kia, Bà-Hồ lên tiến-hoành ở núi Mao-soon, qua huyện Võ-tích, hỏi về gặp một toán xe ngựa ở phía đông lại, hầu sau có một lữ-liên-hoàn đưng lạc-nhạn trường-thành nghiêm nhơn, lạc-nhạn nghiêm nhơn, trong có một có Liêu-hoan, bỏ về bán-sắc-lại là phân hồn. Bà-Hồ đứng coi, một vòng như thế ấy quay quanh thành, như thế cách như đả thâu nhập ở trên mình chi Liêu-hoan đó rồi.

Xe đi rồi liền chạy theo sau, đến một nơi mà cửa ngựa ngon, lần dài đẹp đẽ, thầy lữ chi em về trong đưng của, Bà-Hồ đứng chờ thên giờ lâu, hỏi thăm đó là phủ quan Hoa-bạc-sĩ.

Bên trở về thuyền, trần tọc đầu đả không nghĩ, bên sau mặt trời, gió thổi như mưa mà đũa tóc lại, là ở Táp trí, ai này đưng không hình duyên có làm sao, hỏi thì ông ta nói rằng:

Chà, chết! Ta đém qua ngũ, bồng đả chiêm bao thấy một vị Thiên-thần, mặt sáng như đưng, tóc đờn như son, tay cầm một cái cây vàng chi là mã nói rằng:

« Đực Đực-quan trách ta tiến-hưng không thành-tâm, nên sai ngài xuống đảnh. »

Ông thán đò vừa giờ tay lên, ta cúi đản kén đản đả ban, ngài mới bảo rằng:

« Ở! Người muốn khỏi tội, sáng ra phải đi một mình lên núi trã lệ, chớ không hôn phách sẽ phải về âm chiệu phàn xết. »

Tại đực minh tinh đả, rung sự xiết bao, nay phải tuân lời nài đưng sám-bồ, các ngoại phải trở về, đưng làm lữ.

Nội đơn bên quản quân áo thường, cảm hương lên bỏ đi đưng, đả về chạy theo, thì chửơi mông đả về.

Đoàn rồi mới minh lên thì phủ quan Hoa-bạc-sĩ, ra mặt người Thủ-quí, thura bầm rất khiêm nhường rằng:

Thưa thầy! Tôi người ở Ngô-hoành, học đờ cũng biết nếm mà chữ, xin thầy đảc đản cho đảng nhơn đưng quan lớn đả. Người Thủ-quí bên này bắt mực bả viết thì hàng chữ, đưng đảng cho quan Học-sĩ ngài coi,

MƯỜI CÁI NGÀN BÀI

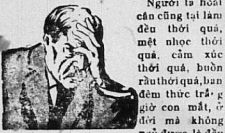

QUINA-LAROCHE
 THƯỜNG RƯỢU CÓ CỐT RƯỢU NHO
 CƯỜNG TRẮNG, BỔ HUYẾT, GIẢI NHIỆT
 Trong rượu này có đủ 3 tinh của 3 thứ Kinkhya
 (sang, đá, xam)
 RƯỢU QUINA-LAROCHE mỹ vị để uống, tốt hơn bất cứ
 thứ rượu nào và rượu ngọt, có trộn với Kinkhya.
 Nó rất thần hiệu trong việc trừ-bur-nhược, làm
 thực bất tấn và han nhiệt bình.

QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX
 dùng mà trừ huyết sự ngưng, bưng cứng, cũng bổ dưỡng
 những người bệnh đau lâu mới lành, và v.v.
 Tựa vào công của bác
 PARIS, 20, Rue des Fossés-Saint-Jacques. PARIS

Có trụ tại tiệm thuốc RENOUX, bao chế y khoa tân-sĩ nhĩ hạng
 bảo chế y sanh đường Catnat và đường Bonnard, Saigon.

TRỊ BỆNH HOẠI CÂN

Người ta hoai
 cân cũng tại làm
 đều thời qua,
 mệt nhọc thời
 qua, cảm xúc
 thời qua, buồn
 rầu thời qua, buồn
 đêm thức trã
 giờ con mắt, bị
 đốm mà không
 ngủ được là đều
 quái gỡ quá chừng. Hễ sáng ra thì cứ sàu bì,
 quạo quạo, chột gi cũng gây lý sự, không
 muốn chịu khó làm gì hết. Ai bị mấy chứng
 đó mà không trị liền thì có ngày mang tới
 bệnh bất toại, bằng không thì cũng ra diên

Thuốc hiệu Neurinase
 cứu tế hườn sinh
 cho nhiều người rồi.
 Thiết là thứ thuốc ngon
 để uống không phát
 ti, làm cho bộ não cố
 yên tĩnh, làm cho con
 người ngủ ngon và
 vững sức lực. Con
 nít người già cũng
 dùng đáng cả.

Giá 1 ve (tại Saigon) 4 quan 75; Trụ tại tiệm
 thuốc thượng-dặng G. RENOUX và De MARI
 & LAURENS và tại THIẾT-NHIỆM SỞ
 thành Paris số 2 đường Debareadere.

LỜI RAO

Tại bao quán có bán thuốc quốc-giã:
 Tiền cân bán bán từ số
 1 đến số 6 0.80 mỗi quyển
 Tiền cân bán bán từ số
 7 đến số 5 0.40
 (Còn bán quyển phụ 3 thuật
 tran mac từ 1° Aout đến
 15 Novembre) 0.80
 Tiền gửi thường, thêm. 0.04
 Tiền gửi các kỳ, thêm. 0.08

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THÔI
 (H ỷ g ả q ả i)

Có một thứ rượu Rhum mana
 này hay trị bệnh rét, nóng lạnh hay
 làm cho ti vị, tiêu tán hay trị bệnh
 gần như có thể thời. Rượu này
 rất dai danh, bình hạ rất chừng
 và lại lợi hại các thứ Rhum khác.
 Hễ gọi cho kỳ kẻo làm thì giờ
 và phải nhớ cho phải cứ về có đơn
 nhân trông như hình kiến định một
 bên đây.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật
 (épicerias)

CHỮA BỆNH ĐAU LẠU MAU LÂM

SANTAL MIDY

Đau mau, đau lâu, đều chữa
 được rảo.
 Phải nhìn cái ký tên như vậy:
 "L. MIDY"
 Tiệm nào cũng có bán
 Có trụ tại tiệm thuốc Thượng-dặng,
 chủ tiệm là G. RENOUX nhứt hàng
 báo-tế-sư, Saigon, trước rạp hát tây,
 và tại tiệm thuốc Pháp-A, đường
 Thủy-bình, môn bài số 215, Chợ lớn,
 ngang nhà giấy về lều lớn.

**HÃY HỎI
 THƯ HỘP QUỆT
 HIỆU NÀY**

**LÀ THỨ TỐT
 HƠN CÁC THỨ
 KHÁC**

內隆春萬
 任鼎花苑街
 門牌壹拾玖號

啟者本號精製
 洗不變與市上
 布面有蓋白粉
 近來奸商假冒
 諸君光顧請認
 萬和染坊謹白

啟者本號精製
 洗不變與市上
 布面有蓋白粉
 近來奸商假冒
 諸君光顧請認
 萬和染坊謹白

VẢI ĐEN VÀ VẢI TAM-CÔNG

VAN-HÒA
 CỬA TIỆM HIỆU
Van-Xuan-Long
 Chợ lớn, đường Huế-Viên, số 19

BẠCH
 cũng chừ quí khách rồ:
 Từ năm 1897 tại tiệm tôi có
 nhuộm vải đen và vải tam-công,
 dùng thứ vải tốt mà nhuộm
 cho nên màu nó tốt tươi, dầu
 mưa nắng cũng chẳng phai
 dặng, giặt thế nào cũng không
 trở. Sành với các thứ vải bán
 nơi tiệm khác thì nó tốt hơn xa
 lắm. Chừ quí khách trong
 Lục-Tỉnh đều rồ biết.

Nay tôi lại rảng công làm cho
 hơn khi trước và lại bán giá rồ
 hơn.

Tôi muốn cho hiệu tiệm tôi
 rảng danh, chẳng phải là lo cần
 lợi mà thôi.

Xin các quí khách chiếu cố
 mua thứ mà dùng thì mới rồ
 biết là sự thật.

Cũng có kẻ giả mạo hiệu vải
 của tôi nên tôi phải làm giấy
 riêng mà để trong vải này có
 hình con cá & kim ngư & màu
 xanh và lại có hình của tôi ở
 hành, dặng chừ quí khách xem
 từng mà khỏi lầm sự giả mạo.

VĂN-XUAN-LONG, kính.

THƠ TÍN VANG LAI
 (Petites correspondances)

La Chand de Fonds suisse

Kính lờ cho ông hay rằng tôi có tiếp đặng
 hai ve thuốc Drogées Rubeteau của ông đã
 sẵn lòng gửi đến cho tôi, vì tôi có gửi thư
 mua thuốc ấy của ông

Tôi lấy làm cảm-sang ông hết sức, bởi vì
 thuốc ấy nó làm cho tôi dặng mạnh giá lắm.
 Khi trước tôi mất máu, yếu cho đến độ đi
 chẳng đặng, cũng như thuốc thần hiệu ấy
 cho nên dặng tôi thiết như như thường, chẳng
 còn dài ốm chi nữa

Mme E. M

Trở tại tiệm thuốc Thượng-dặng G. RENOUX
 nhứt hàng báo-tế-sư, Saigon trước rạp hát tây

Thứ rượu này hay bổ
 nguyên khí.
 Trừ hàn nhiệt,
 Thèm sớ cho trai
 tráng,
 Đờn ống và đờn bà.
 Làm cho thần thể ngũ
 tạng lạc phủ thanh.
 Giúp cho mau có con.
 Các đơn rượu thuốc
 này nó làm cho trở
 nên một món thuốc
 nhứt hạng, tuy có
 dặng Quinquina làm
 có mệt đầu, chớ
 rượu này là một món
 khai vị.

Uống nó rất thanh tao,
 Mau thấy hiệu nghiệm
 hơn các thứ thuốc
 khác.

TRÌNH
 CÔNG CHU-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU DẶNG TƯỜNG:

TABAC DU GLOBE — CIGARETTES DU GLOBE
 (THUỐC GÓI CÀ-LÔP) (TRƯỚC ĐIỀU CÀ-LÔP)

Vị nào biết xài thuốc
 hút đều ưa dùng thứ
 thuốc CÀ-LÔP làm vì:
 một là giá rồ lắm, hai
 là mùi ngon.

Hàng thuốc CÀ-LÔP
 dùng nhiều tay bác-sĩ
 thạo nghề dọn thuốc
 mà chọn lựa những
 lá thuốc nhưt hảo hạng
 hơn hết mà làm ra.

Cách dọn thuốc kị-
 cang như vậy thì mới
 nó dịu ngọt, không ngạt
 cổ, chẳng phát ti và lại
 làm cho miệng lưỡi
 được THOM-THO, IM-
 MÁT. Bởi thuốc này
 tinh anh và tuyển soạn
 làm nên mới được như
 vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lôp)
 này, vì tánh tinh hảo, thiết
 là một VI-GIẾT-TRÙNG qui
 la, nó tảo trừ các con tễ-vi
 trong miệng mình. Hễ dùng
 nó thường cũng như mình
 để phòng các bệnh hoạn vậy.

HÃY HỎI MÀ MUA ĐAU
 ĐAU CÙNG CỎ:
 THUỐC GÓI GLOBE
 (Cà-lôp)
 và
 THUỐC ĐIỀU GLOBE
 (Cà-lôp).

Phẩm bán thuốc rời
 hay là thuốc vẫn thì
 phải dùng giấy mà gói
 bao.

Vậy nếu những bao
 ấy mà hư hỏng mất
 tiền thì tự nhiên cái ruột
 trong phải là thừ rồ
 dặng có thể trừ cho
 vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rồ
 đơn sơ, chẳng làm
 dặng, cho nên ta có thể
 chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của
 ta đây làm cho ta bán dặng
 thuốc tốt chớ không phải
 bán giấy hay là bán hình
 chi.

Chuyên này chừ-vị ưa dùng
 thuốc điều đều hiệu rồ từ
 ngay THUỐC GLOBE (Cà-
 lôp) tran qua Đông-dương
 đên nay đã hơn hai chục
 năm dư rồi.

DENIS FRÈRES
 Bordeaux, Saigon, Haiphong, Hanoi
 ĐAI ĐIEN CÀ ĐÔNG-DƯƠNG

SÁCH BÁN

Tại nhà in của
M. SCHNEIDER

Sách dạy nấu ăn tiếng
 Lauges mỗi cuốn 2\$00.

Romans đủ thứ từ 0 f.90
 tới 3 f.50.

Có lộn giấy, mực, viết
 chì, ngòi viết, thước,
 gomme, cùng các đồ
 dặng cho học trò các
 trường.

Ai muốn mua thì gởi thơ
 lên ta sẽ gởi đến nhà thơ
 thì phải đóng bạc trước mà
 lãnh đồ (contre rembourse-
 ment)

Tại nhà in ông F. H. SCHNEIDER
 7, Boulevard Nord-Sud - SAIGON

MEO BẮNG CHỮ QUỐC-NGŨ, dục
 thầy Mossan điều dịch, dục thầy soạn theo
 việc dạy dỗ nên chọn sách của ông Laun và
 P.aven mà dạy trẻ.

Giá
 Tiền gởi. 10.00
 0.08

Tại nhà in ông F. H. SCHNEIDER
 7, Boulevard Nord-Sud - SAIGON

HÀN-VÂN-KIỆU, ông P. Trương-Vinh-Ky
 in lại rồi.
 Khổng kinh 1\$00 | Cổ kinh 1\$00 | Tiền gởi 0\$50

HÀNG BERTHET, CHARRIERE và CÔNG-TY
 ở đường Kinh-lập, môn bài số 68, SAIGON

Thuốc điều hiệu này Bao xanh,
 đã to mà lại vẫn chắc. — Có dán
 chưởng một
 rêu giấy trắng
 ngoài bao. —
 Hết nó thì
 được toại chi
 tiêu điều
 khoái lạc.
 Hiệu thuốc
 này là một
 hiệu rất hên,
 mà qui thấy
 cũng phải
 tranh.

HÀNG BERTHET, CHARRIERE và CÔNG-TY
 ở đường Kinh-lập môn bài
 số 68, SAIGON

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU
DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 → → NHÀ NGÀNH TẠI
HAIPHONG, BORDEAUX,
SAIGON, HANOI

Hàng **DENIS FRÈRES** trừ savon hiệu « **Bonne Mère** » là thứ sà-bon tốt hơn hết các thứ khác.
Còn ai tra dùng thứ rượu bỏ, thường gọi là **Quinquina** thì hãy mua thứ rượu sau này:
Một là « **Toni Kola Secrestat** ».
Hai là « **Saint Raphaël Ducois** ».
Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lăm, hiệu là từ « **Dubois Oudin** ».
Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares **El Conde** thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngon nữa.
Hàng này có bán dù thứ rượu tốt xin kể sau này:
Hàng **chắc trĩnh** và **chắc đỏ** trong thùng và chiếc ra va.
Rượu Champagnes: **Vve Clicquot-Ponsardin**.
» **Roederer**.
» **Moët et Chandon**.
Rượu Tisane de Champagnes supérieure: **B.et S. Perrier**.
Rượu Tisane extra: **Marquis de Bergey**.
Hàng này cũng có bán thuốc gỏi và thuốc vắn rồi hiệu **Le Globe** và giấy hút thuốc kều là « **Nil** » có thứ rượu kều là: **vieille Eau-de-vie Dejean**, **Rhum Negrita**.
Liqueurs và **cognacs Marie Brizard**, và **Roger**.
Bière Gruber và **Bière Lorraine**, **Roum Madère**, **Malaga** và **Muscet de Frontignan Rivoire**.
Còn bán máy viết hiệu **Remington** và các thứ đồ phụ tùng.
Cũng có trữ các thứ hộp quẹt **Đông-Dương**, và ngoài **Bên-thủy**, gần **Annam** và **đang quai Hanoi** (Tonkin) nữa.
Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.
Maison DENIS FRERES, SAIGON

ĐI A HÁT AN-NAM
BẮC-KY
CAO-MÊN
KHÁCH, LANGSA, vãn vãn

ĐI A CỨ SẼ ĐỔI ĐI A MỚI ĐƯỢC
Xin hỏi cách thức
NƠI HÀNG
Berthet, Charriere và Công-Ty
ở đường Kinh-lập, môn bài số 68
→ → SAIGON → →

Phải nài cái nhãn hiệu **DISCOBOL** trên các máy-nói **Pathé**, ấy là thiết hiệu lò chế tạo các máy ấy.

CÓ MỘT MINH NHÀ NAY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SỐNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH **St-Étienne**
Mã thời

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur & Đương Catinat số 36 SAIGON

CÓ BÁN SÚNG
dù thứ và dù kiểu, **Bl**,
THUỐC ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ **NỮ-TRANG**. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thư như vậy:
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36, rue Catinat — SAIGON.

HAI MƯƠI NĂM DANH TIẾNG!!!

TRƯỜNG SANH
VẠN BÌNH
HỒI XUÂN
PHẦN NHƯỢC
VI CƯỜNG
NHỜ BỜ
THUỐC RƯỢU
HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Có trữ tại
tiệm thuốc
Thượng-dãng
chủ tiệm là
G. RENOUX
nhứt hạng
bảo-tê-sư, SAIGON
trước rạp hát lang-sa

Và tại tiệm thuốc Pháp Á đường Thủy-bình, môn bài số 215, Chợ-rớn, ngang nhà giấy xe lửa

SAIGON THƯỢNG ĐẲNG ĐƯỢC PHÒNG
G. RENOUX
NHỨT HẠNG BẢO TÊ SƯ, NGANG RÁP HÁT LANGSA
TIỆM CỬ **HOLBÉ**, SÁNG TẠO TRONG NĂM 1865

Tiệm này cổ cựu và to hơn hết các tiệm trong quần hạt
Cuộc dọn dẹp bảo chế y như các tiệm thuốc ở đương thời tại **PARIS**
BẤT NHỊ GIÁ

Thuốc men và các món đồ khác bán trong tiệm đều là đồ nhứt hảo hạng.
Trừ đây tiệm, mà mỗi kỳ tàu đều có chở qua luôn luôn.
Đồ hóa-học, thuốc men để dùng bán trong tiệm thuốc, đồ dùng về kỹ-nghệ, về nghề chụp hình, được thảo, đồ bộ rít, và đồ phụ tùng theo tiệm thuốc, kiên chải ly trong sở thiết-nghiệm, may chằm-chít, âu-nhi khoa, thí-học và cực-chuẩn-tiêu-chi-cơ-khí. Bán đủ các thứ đồ dùng trong nhà thường, nhà bệnh v. v.

Rượu sắt bổ theo tàu, dùng trong nhà vườn, nhà ruộng, xe hơi v. v.

Đồ máy làm thuốc hoàn thuốc tề. Thiết-nghiệm phân giải theo cách hóa-học, để tìm kiếm vi trùng và phân giải hàng hóa, đơn đồ bộ rít và thuốc trừ độc, chuyên-môn, **thuốc hiệu chữ R của ông lương-y Holbé bảo chế, mà trị bệnh hút á-phiện**.

Đồ hương-vi về cuộc vệ-sinh. Bán đủ các thứ đồ để chụp hình. Bán sỉ và bán lẻ.
Tiệm thuốc tại Chợ-rớn hiệu là Pháp-Á được-phòng ngan nhà giấy xe lửa.
Giấy thép nói tiệm Saigon: 215 — Giấy thép nói tiệm Chợ-rớn: 336.
Mỗi lần mua thuốc phải coi cái nhãn hiệu, đã nạp tại tòa cầu chừng y theo luật.
Hãy viết thư mà xin sách được-tính-học-biên bằng chữ quốc-ngữ và chữ-nho, và sách riêng nói giá cả đồ chụp hình.

KHOẢN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYẾN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên cơ: 1. Trị bình đau thần, bình đau bụng-quang, bình Phong-nhũ nĩa. 2. Trị bình đau thần, bình đau bụng-quang, bình Phong-nhũ nĩa. 3. Trị bình đau gan và bình đau.

VICHY GRANDE-GRILLE 1. Trị bình đau gan và bình đau.

VICHY HOPITAL 1. Trị bình đau gan và bình đau.

VICHY-ÉTAT 1. Trị bình đau gan và bình đau.

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối **Sy má ra**. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đơn nước xít (quai-khí-chất).

MƯỜI CÁI NGÀN BÀI

QUINA-LAROCHE

THUỐC RƯỢU CÓ CỐT RƯỢU NHO
CƯỜNG TRĂNG, BỒ HUYẾT, GIẢI NHỆT

Trong rượu này có đủ 3 tinh của 3 thứ Quinquina (sông, đá, đá)

RƯỢU QUINA-LAROCHE mỹ vị để uống, tốt hơn bất cứ rượu nho và rượu ngọt, có trên cốt Quinquina.

Thật là thuốc hiệu trong việc trừ hư-nhược, ấm huyết, sát khuẩn và hàn nhiệt định.

QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX

đồng mà trừ sắt, bổ sức, bạch chứng, cũng bổ dưỡng, những người thiếu máu lâu mới mạnh, v.v.

SÀO CỨNG CỎ VÀO

PARIS, 20, Rue de Valenciennes, Foyes-Saint-Jacques, PARIS

Có trụ tại tiệm thuốc RENOUX, bác sĩ y khoa tân-sĩ như hạp
bảo chế y sanh đường Catinat và đường Bonnard, Saigon.

TRỊ BỆNH HOẠI CÂN

Người ta hoài cân cũng tại làm đến thời quá, mệt nhọc thời quá, cảm xúc thời quá, buồn rầu thời quá, ban đêm thức giấc, giờ cơm mất, giờ ngủ không ngủ được là đều

quái gở quá chừng. Hễ sáng ra thì cứ sầu bì, quào quào, chửi gì cũng pây lý sự, không muốn chừa khổ làm gì hết. Ai bị mấy chứng đó mà không trị liền thì có ngày mang tới bệnh bất toại, bồng không lái cũng ra diên.

Thuốc hiệu Neurinase cứu tử hơra sanh cho nhiều người rồi. Thiết là thuốc ngon để uống không phải ti, làm cho bộ phận yên tĩnh, làm cho con người ngủ ngon và vững sức lại. Con ai người già cũng dùng dúng cả.

Giá 1 ve tại Saigon: 4 quan 75; Trụ tại tiệm thuốc Thượng Đẳng G. RENOUX & De MARI & LAURENS và tại THIẾT-NHIỆM SỞ thành Paris số 2 đường Débarcadere.

YI RAO

Tại bao quanh cầu Trường quốc-ngũ
Tiền căn bao nhiêu số 0180 mỗi quyển
1 đến số 6
Tây thiên nhứt kiện
thích giềng Âu châu từ 1 đến số 5
15 (Cuốn quyển phụ A thuật trần mac từ 1er Août đến 15 November)
Tiền gốc thường, thêm 0.05
Tiền gốc cách kỹ, thêm 0.08

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ TH

(L'UNIQUE)

Có một thứ rượu Rhum mana này hay trị bệnh rét, nóng lạnh hay làm cho ti vị, tiêu tán hay trị bệnh gữa nhược và thần thoi. Rượu này rất đẹp danh, thiên hạ rất chuộng và lại (tốt hơn cả các rượu Rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thì giờ và phải nài cho phải cái ve có dán nhãn trong như bình kính dnh một bên đấy.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật (épicerie).

CHỮA BỊNH ĐAU LẬU MÁU LÂM

SANTAL MIDY

Đau mau, đau lậu, đều chữa được rạo.

Phải nhìn cái ký tên như vậy: "L. MIDY"

Tiệm nào cũng có bán

Có trụ tại tiệm thuốc Thượng Đẳng chủ tiệm là G. RENOUX nhứt hàng bao-ly-er, Saigon, trước rạp hát tây và tại tiệm thuốc Pháp-A, đường Thủy-bình, môn bài số 215, Chợ Lớn ngang nhà gác xe lửa lớn.

HÃY HỎI THỨ HỘP QUỆT

HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

內隆春萬

任留款花街

門牌壹拾玖號

記為魚金

候馬

近來奸商混假日熾特加金

諸君光顧認內外標庶不誤

萬和染坊謹白

啟者本號精染布匹及三紅布等久洗不變與市上所賣者迥異且布面有蓋白粉印並有鐵同號名底久布不變與市上所賣者迥異且布面有蓋白粉印並有鐵同號名底久

VẢI ĐEN VÀ VẢI TAM-CÔNG

hoặc **VẠN-HÒA**

CỦA TIỆM HIỆU **Van-Xuân-Long**

Chợ Lớn, đường Huế-Viên, số 19

BÁCH

cùng các quới khách

Từ năm 1897 tại tiệm này có nhuộm vải đen và vải tam công, dùng thứ vải tốt, nhuộm cho nên màu nó bền,耐久, màu nằng cũ chẳng phai dặng, giặt thế nào cũng không trở. Sản phẩm đặc thù này bán nơi tiệm này thì nó tốt hơn xa lắm. Cho quới khách trong Lục-Ti-Đều rõ biết.

Nếu ai lại rắng công làm cho họ sai lầm trước và lại bán giá rẻ

Tôi muốn cho hiệu tiệm tôi dặng danh, chẳng phải là lo cần lợi mà thôi.

Xin các quới khách chiếu cố mua thứ mà đúng thì mới rõ biết là sự thật.

Cùng có kẻ giả mạo hiệu vải của tôi nên tôi phải làm giấy riêng mà để trong vải này có hình con cá « kim ngư » màu xanh và lại có hình của tôi ở bên, dặng chữ quới khách xem tưởng mà khỏi lầm sự giả mạo.

VẠN-XUÂN-LONG, KINH.

HỒ TÍN VANG LẠI

(Petites correspondances)

La chand de Fonds-suisse

Kính tôi cho ông hay rằng tôi có tập đang hai ve thuốc Degrees Rabuteau của ông đã sản long gửi đến cho tôi, vì tôi có gửi thư mua thuốc ấy của ông

Tôi lấy làm cảm ơn ông hết sức. Bởi thuốc ấy nó làm cho tôi dưng mạnh giá tiền. Khi trước tôi mới mua, giả cho đến đến đi chẳng dặng, cũng nhờ thuốc thần hiệu ấy cho nên nay tôi thiết muốn như thường, chúng tôi bán đầu em chỉ nữa

Mme R. M.

Tại tiệm thuốc Thượng Đẳng G. RENOUX nhứt hàng bao-ly-er, Saigon trước rạp hát tây

Thứ rượu này hay bổ nguyên khí. Trừ hàn nhiệt. Thêm sức cho trai tráng. Đem ông và đem bà. Làm cho thân thể ngũ tạng lực phủ thanh. Giúp cho mau có con. Cách dạn rượu thuốc này nó làm cho trẻ nên một món thuốc nhứt hạng, tuy có dưng Quinquina làm cốt mặc dầu, chứ rượu này là một món khai vị.

Uống nó rất thanh tao. Mau thấy nghiệm hơn các thứ thuốc khác.

ĐUBONNET

Khả Kỳ

Muốn cho khỏi lầm lạc mà thiết hai cho chữ qui khách thì hãng Dubonnet rao cho ai này hiệu rằng: Rượu hiệu Dubonnet này là rượu bổ nguyên khí, có dưng thuốc Quinquina làm cốt mà hương thay mật cho bổ hiệu tại Nam-kỳ, và Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mán là

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY đường Kinh-lập, môn bài số 68, SAIGON

TRÌNH CÙNG CHU-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU DANG TƯỜNG

TABAC DU GLOBE — CIGARETTES DU GLOBE

(THUỐC GÓI CÀ-LÔP) (THUỐC ĐIỀU DANG TƯỜNG)

Vị nào biết xài thuốc hút đều ưa dùng thứ thuốc CÀ-LÔP làm vì: một là giá rẻ lắm, hai là mùi ngon.

Hàng thuốc CÀ-LÔP dưng nhiều tay bác-sĩ thạo nghề dạn thuốc mà chọn lựa những là thuốc như hảo hạng hơn hết mà làm ra.

Cách dạn thuốc kị-càng như vậy thì mùi nó dịu ngọt, không ngạt cổ, chẳng phải ti và lại làm cho miệng lưỡi được THƠM-THO, IM-MÁT. Bởi thuốc này tinh anh và tuyền soạn làm nên mới được như vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lôp) này, vì tính tinh anh, thiết là một VI-GIẾT-TOANG quý lạ, nó tạo trở nên con tễ-vi trong miệng. Hễ dùng nó thường xuyên như mình để phòng ngừa bệnh hoạn vậy.

Chuyện này chu-vị ưa dùng thuốc điều đều hiệu rõ từ ngày THUỐC GLOBE (Cà-lôp) tràn qua Đông-dương đến nay đã hơn hai chục năm dư rồi.

FUMEZ LE GLOBE

HÃY HỎI MÀ MUA ĐAU ĐAU CÙNG CỎ: THUỐC GÓI GLOBE (Cà-lôp) và THUỐC ĐIỀU GLOBE (Cà-lôp).

Phẩm bán thuốc rời hay là thuốc vẫn thì phải dùng giấy mà gói bao.

Vậy nên những bao ấy mới lượ dưng một tiền thì tự nhiên cái nước trong phải là thứ rẻ dặng có thừa trừ cho vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rất đơn sơ, chẳng tốn mấy dặng, cho nên ta có thể mà chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của ta đây làm cho ta bán dưng thuốc tốt chứ không phải bán giấy hay là bán hình chi.

DENIS FRÈRES
Bordeaux, Saigon, Haiphong, Hanoi
ĐẠI DIỆN CÀ ĐÔNG-DƯƠNG

SÁCH BÁN

Tại nhà của **M. SCHNEIDER**

Sách dạy nấu ăn
Lạng-sai mỗi cuốn 2\$ 00.

Romans đủ thứ từ 0\$ 90 tới 3\$ 50.

Có bán giấy, mực, viết chì, ngòi viết, thước, gomme, cùng các đồ dùng cho học trò các trường.

Ai muốn mua thì gói thư lên ta sẽ gửi đến nhà thơ thì phải đóng bạc trước mà lãnh đồ (contre remboursement).

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
2, Boulevard Nocard - SAIGON

NGO BẢNG CHỮ QUỐC-NGŨ, dục thầy Mossan dịch, dục thầy nhà theo rick đây đủ bản kèm sách của ông Lacroix và Pigeon mà dịnh ra.

Mỗi 10\$ 80
Mỗi 10\$ 00

Thuốc điều hiệu này Bao xanh, mà lại vẫn chắc. — Có dán chông một rêu giấy trắng ngoài bao. — Hết nó thì được toai chi tiền điều khoái lạc. Hiệu thuốc này là một thuốc rất lên, ai thấy quới phải tra

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY CHỖ VÀO XỬ BÁN ở đường Kinh lập môn bài số 68, SAIGON

CIGARETTES DU GLOBE

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
2, Boulevard Nocard - SAIGON

KIM-VÂN-KIỆU, ông P. Trương Vĩnh-Kỳ in tại nhà
Khổng kính (500) | Có hình (500) | Thẻ ghi (680)

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 → → NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác. Hàng này cũng có bán thứ rượu bò, thường gọi là Quinquina và thứ rượu sau này :

« Toni Kola Secrestat », « Saint Raphaël Ducos ». Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lăm, hiệu là từ « Dubonnet ».

Còn ai muốn thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì lăm và nó vi giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngon nữa.

Hàng này có bán thứ rượu tốt xin kể sau này : Rượu chắt trắng, Rượu đỏ trong thùng và chắt ra và Rượu Champagne.

« Cliquot-Ponsardin », « Derer », « Met Chandon ».

Rượu Tisane de Champagne « B. et S. Perrier », Rượu Tisane extra : « Margot de Bergey ».

Hàng này cũng có bán thuốc « Nila » thuốc vắn rồi hiệu « Le Globe » và giấy hút thuốc « Nil » có thứ rượu kều là : « vieille Eau-de-vie Dejeu », « Rhum Negrita », Liqueurs và cognacs Marie Brizard và Roger.

« Bière Gruber » và « Bière Lorraine » và « Madère », « Malaga » và Muscat de Frontignan Rượu.

Có bán máy viết hiệu Remington và thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trừ các thứ hợp quet Đông-Dương, ngoài Bến-thủy, gần Anam và quet Hànội (Tonkin) v.v. Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

DIA HÁT AN-NAM BAC-KY CAO-MEN KHACH, LANGSA, vân vân

DIA CƠ SẾ ĐỒI DIA MỚI ĐƯỢC

Xin hỏi cách thức NƠI HÀNG

Berthet, Charriere và Công-Ty

ở đường Kinh-lập, môn bài số 68

SAIGON

đây nài cái nhãn hiệu DISCOBOL trên các máy-nói Pathé, ấy là thiết hiệu lò chế tạo các máy ấy.

CÓ MỘT MINH NHẬN NAY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mã thời

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở Đường Catnat số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG

đủ thứ và đủ kiểu, BÍ,

THUỐC ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lực-Châu muốn mua vật chi thì xin để thư như vậy :

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36, rue Catnat — SAIGON.

HAI MƯƠI NĂM DANH TIẾNG !!!

TRƯỜNG SANH VẠN BỆNH HỒI XUÂN PHÂN NHƯỢC VI CƯỜNG NHỜ BỜ THUỐC RƯỢU HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Có trừ tại tiệm thuốc Thượng-dáng chủ tiệm là G. RENOUX nhứt họ bảo-tê-sư SAIGON trước rạp hát lang-sa

Và tại tiệm thuốc Pháp-A, đường Thủy-bình, môn bài số 215, Chợ-nội, ngang nhà giấy xe lửa

KHOAN CHẤT THỦY (Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỂN VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên vẹn và nĩa v.v. Trị bệnh đau thần, bệnh đau bụng-quang, bệnh Phong - Tri giác-lâm-bệnh - Đau máy chỗ -lái-lão.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan và bệnh đái.

VICHY HOPITAL trị bệnh đường ti, trường nhiệt.

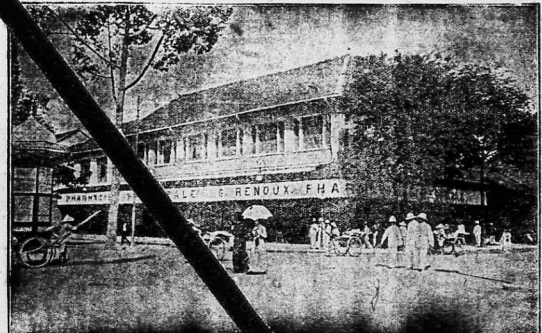
Hãy coi chừng đồ giả napa, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào minh muốn uống.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ở má ra. Có hộp và có v.v.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho minh dọn nước xit (môi-khi-chất).

SAIGON THƯỢNG HẰNG ĐƯỢC PHÒNG G. RENOUX

NHỨT HẰNG BẢO TÊ SƯ, NGANG RÁP HÁT LANGSA

TIỆM CỬ HOLBÉ, SÁNG TẠO TỪ NĂM 1865

Tiệm này có cưu và to hơn hết các tiệm trong quận hạt

Cuộc dọn dẹp bảo chế y như các tiệm thuốc to trong thới tại PARIS

BẮT NHỊ GIÁ

Thuốc men và các món đồ khác bán trong tiệm đều là đồ thật hảo hạng. Trừ đây tiệm, mà mỗi kỳ tàu đều có chở qua luôn luôn. Đồ hóa-học, thuốc men để dùng bán trong tiệm thuốc, đó đều là kỹ-nghệ, về nghề chụp hình, được thảo, đồ bó rít, và đồ phụ tùng theo tiệm thuốc, kiến chấp công sở thiết-nghiệm, may chằm-chít, àn-nhi khoa, thí-học và cụ-chuẩn-tức-chí-cơ-khi. Bán các thứ đồ dùng trong nhà thường, nhà binh v. v. Hương sứt bỏ theo tàu, dùng trong nhà vườn, nhà ruộng, xe hơi v. v. Đồ máy làm thuốc hoàn thuốc tề. Thiết-nghiệm phân giải theo cách hóa-học để tìm kiếm vi trùng và phân giải hàng hóa, dọn đồ bó rít và thuốc trừ độc, chuyên môn nước hiệu chữ R của ông lương-y Holbé bảo chế, mà trị bệnh hút á-phiện. Đồ hương-vị về cuộc vệ-sinh. Bán đủ các thứ đồ để chụp hình. Bán sỉ và bán lẻ. Tiệm thuốc tại Chợ-lớn hiệu là Pháp-Á được-phòng ngan nhà giấy xe lửa. Giấy thép nói tiệm Saigon : 215 — Giấy thép nói tiệm Chợ-lớn : 336. Mỗi lần mua thuốc phải coi cái nhãn hiệu, đã nấp tại tòa cầu chừng y theo luật. Hãy viết thư mà xin sách được-tính-lược-biên bằng chữ quốc-ngữ và chữ-nho, và sách riêng nói giá cả để chụp hình.

PHẢI ĐỒNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐAM
 THỰC HIỆN TẠI
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
 Của ông lương y GUILLE

Từ năm trước năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương y GUILLE lấy thân thảo trong những bình HƯP PHÉ, đượ trong TÌ VỊ, đượ nơi TRẠI TÌM, ĐÁU CÁN, ĐÁU NGHÌ, RẾT VỎ ĐÁ, hoặc CHỒI NƯỚC, SÁCH KIẾT, BÌNH HỒ ĐÁI, BÌNH CỒM, CHÉ CHỐC NGỒAI ĐÁ và bình có TRÙNG LẠI TRONG ĐUNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỐ có tiên và rất hiệu nghiệm làm cho BỆT RÀ TINH KHẾT. Những bình gốc bởi ĐAM hay là MẮT phát ra thì đượ có bấy lăm.

Bất kì thuốc trị đam nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÒ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỐ
 nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương y Guille.

Cảnh chế thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhất hạng bác chế y sanh, đường GREENEILLE St GERMAIN môn bài số 9, ở tại đờ thành PARIS.

Ở TRONG CÁC BỮNG PHƯỜNG ĐỀU CÓ BÁN

Sữa Đặc
NESTLÉ

Ồ chim
 Thè 00
 00 cho
 sữa me
 rã 00
 0 mầu

Ồ chim
 Là 00
 vật thực
 nhậ 00
 00 hàng
 tinh 00
 00 hảo

LAIT CONDENSE
 NESTLÉ
 QUALITÉ SUPÉRIEURE
 HENRI NESTLÉ VEVEY
 Agent Général de Vente: 688, Eastman, Saigon

HANG TÀU LỤC-TÌNH
 Service des Messageries Fluviales de Cochinchine

Đường Bangkok
 Ngày Namkhan chay 15/6 Mardi 9 giờ tối
 Banthansong chay 17/6 Jeudi 9 ..
 Attala chay 19/6 Samedi 9 ..

Đường Lục-tình
 Ngày Namkhan chay 14/6 Lundi 9 giờ tối
 Mauhet chay 16/6 Mercredi 9 ..
 Pieu Garnier chay 18/6 Vendredi 9 ..

Đường Lào
 Ngày Namkhan chay 15/6 Mardi 9 giờ tối
 Attala chay 19/6 Samedi 9 giờ tối.

Đường Cap & Paris
 Ngày Khmer 17/6 Dim. 8 giờ tối
 14/6 Lundi 8 ..
 15/6 Mardi 9 ..
 17/6 Jeudi 9 ..
 18/6 Vendredi 8 ..
 19/6 Samedi 8 ..

Đường Tây-ninh
 Ngày Namkhan chay 17/6 Jeudi 10 giờ tối
 Saigon, le 12 Juin 1914
 P. Le Directeur de l'Exploitation
 Le Capitaine d'Armement
 M. H. T. P. H.

PHỔ THÔNG GIÁO KHOA THƠ XÃ

Bản-quản in ra những báo sau này :

- 1° *Lục-tình-tân-văn*, in tại Saigon, mỗi tuần ra một số, ngày thứ năm;
- 2° *Trung-bắc-tân-văn*, in tại Hà-nội, mỗi tuần ra một số, ngày thứ năm;
- 3° *Pháp-việt-thông-báo*, mỗi tuần phát ra một số tại Huế, ngày chúa-nhật;
- 4° *Pháp-việt-thông-báo*, mỗi tuần phát ra một số tại Hà-nội, ngày chúa-nhật;
- 5° *Đông-dương-tạp-chí*, phổ-thông học-báo, in tại Hà-nội, mỗi tuần phát ra một kỳ, ngày chúa-nhật;
- 6° *Công-thị-báo*, báo chữ-ho, in tại Hà-nội, mỗi tuần phát ra hai kỳ, ngày thứ tư và ngày thứ bảy.

Lục-tình và *Trung-bắc* thì toàn bằng chữ quốc-ngữ; hai tờ *Pháp-việt* thì khi dùng chữ-nho, khi dùng quốc-ngữ. *Công-thị-báo* thì dùng toàn chữ Tàu.

GIÁ-LỆ

<i>Đông-dương-tạp-chí</i>	8500	Mua hai thứ báo một lược :		
<i>Lục-tình-tân-văn</i>	6 00	<i>Đông-dương-tạp-chí</i> / <i>Lục-tình-tân-văn</i>	40 một năm	
<i>Trung-bắc-tân-văn</i>	6 00	với một trong ba thứ / <i>Trung-bắc-tân-văn</i>	10 —	
<i>Công-thị-báo</i>	6 00	<i>Công-thị-báo</i>	10 —	
<i>Pháp-việt-thông-báo</i> Bắc-kỳ	3 00	Mua ba thứ báo một lược :		
<i>Pháp-việt-thông-báo</i> Trung-kỳ	3 00	<i>Đông-dương-tạp-chí</i> / <i>Lục-tình</i> và <i>Trung-bắc</i>	13 50 1 năm	
		trong ba thứ	<i>Lục-tình</i> hay là <i>Trung-bắc</i> với <i>Công-thị-báo</i>	13 50 —
Mua hai thứ báo một lược :		Mua bốn thứ báo một lược :		
<i>Lục-tình-tân-văn</i> / <i>Trung-bắc-tân-văn</i>	8 một năm	<i>Đông-dương-tạp-chí</i> / <i>Lục-tình-tân-văn</i>	17 50 1 năm	
với một trong hai thứ / <i>Công-thị-báo</i>	8 —	với ba thứ báo là	<i>Trung-bắc-tân-văn</i> / <i>Công-thị-báo</i>	17 50 1 năm

Báo *Pháp-việt thông-báo*, bán riêng giá là 300 đấu mua chung cùng các báo khác thì cũng y giá. Những giá kể trên này là giá mua trọn năm mà trả tiền trước. Ai muốn mua báo trả tiền làm mấy tháng thì bản-quản cũng nhận, nhưng phải chịu giá mất, mà khi gửi giấy mua thẻ nào cũng phải có gửi tiền theo một hạn trước. Đến hạn sau hể sai một ngày không đem nộp thì bản-quản thôi gởi báo ngay, không phải viết thư đòi hỏi chi cả.

ĐÔNG DƯƠNG TẠP CHÍ

PHỔ THÔNG HỌC BÁO

In tại Hà-nội, một tuần lễ phát ra một kỳ, ngày chúa-nhật. Mỗi số in ra có 64 trang.

GIÁ CẢ

Mua riêng *Đông-dương-tạp-chí* giá một năm là 8500
 Ai đã mua báo *Lục-tình-tân-văn* rồi, lại mua *Đông-dương-tạp-chí* nữa, thì khỏi trả 8 \$
 chi phải trả thêm có 4 \$ nữa mà thôi, nghĩa là cả hai thứ, giá tính một năm là 4 00
Đông-dương-tạp-chí có đủ các khoa học. Vậy thì chớ quản-từ muốn mở-mang kiến-thức, nên mua lấy mà coi, thiệt là ích-lợi lăm.

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER.
 Certifié l'insertion

Vu pour Régulation de la signature de M. Saigon, le 19
 Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon. — Imp. F.-H. SCHNEIDER.

Certifié conforme au tirage déposé le 17/1/14